

DOMOLJUB

ŠTEV. 38. MESEČNA PRILOGA »NOVICE V SLIKAH« LETO 43
V LJUBLJANI, DNE 17. SEPTEMBRA 1930

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba«, naročnina, reklamacije in inserati Upravništvu »Domoljuba« v Ljubljani.

A. Sušnik:

Ne moremo več!

§ 84. zakona o narodnih šolah določa, da imajo vsi učitelji narodnih šol pravico do stanovanja odnosno stanarine in na kmetih tudi do kuriva. Po § 23. in 29. istega zakona morajo te dajatve vršiti šolske občine, ki odreja in plačuje tudi nagrade za veroučitelje.

Te dajatve pomenijo brez dvoma veliko novo obremenitev občin, zlasti, če pomislimo, da je do sedaj stanarino in katehetske nagrade plačevala država in da dajatve za kurivo do sedaj sploh niso obstojale.

Vzemimo, da je v celi dravski banovini 3614 ljudskošolskih učiteljev. Na Ljubljano, Maribor ter ostala mesta in trge jih odpade 827, na vasi pa 2787. Novi izdatki za stanarino znašajo po tem računu približno 7.927.800 Din. *Od te vsote bodo plačevali podeželske občine letno 5.016.600 Din, mesta in trgi pa 2.911.200 Din.* Te vsote se bodo znižale samo v toliko, v kolikor imajo šolski upravitelji in učitelji že do sedaj naturalna stanovanja. *Na kmetijske občine odpade torej skoro dve tretjini vseh prispevkov za stanarino.*

Vrh tega morajo kmetijske občine dati učiteljstvu tudi kurivo. Pravilnik, ki bo natančno uredil to vprašanje, še ni izšel. Vendar pa je banovinski šolski odbor za dravsko banovino že začasno rešil to zadevo in v posebni okrožnici od 12. junija 1930 P br. 1730, ki je bila razposlana vsem županstvom, določil za oženjene učitelje v zimskem času (šest mesecev) vsak mesec po dva kubična metra drv, v letnem času (šest mesecev) pa vsak mesec po en kubičen meter; za neoženjene pa polovico navedene količine.

Če vzamemo, da bo povprečno vsak učitelj na kmetih dobil na leto po 12 m³ drv in računamo 1 m³ povprečno po 100 Din, *potem bodo morale kmetijske občine vsako leto za 2787 učiteljev dati drva v vrednosti 2.344.400 Din.*

K tem dajatvam pridejo še nagrade za katehete, ki so po banovinskem proračunu za leto 1930-31 preračunane na 3 milijone dinarjev. Tudi te nagrade se morajo kriti od strani občin, ki dalejo prispevke šolski

občini po ključu, po katerem prispevajo za vzdrževanje šole. (Okrožnica banske uprave z dne 12. maja 1930 št. IV-12.627.)

Tako znašajo torej bremena, ki jih novi zakon o narodnih šolah v dravski banovini nalaga na rame kmetijskega prebivalstva poleg vseh drugih bremen in vrh tega, da morajo občine zidati še nove šole in se večkrat težko zadolžiti za dolgo dobo 30 do 40 let, na leto nad 10 milijonov dinarjev.

Bremena za kritje avtonomnih potrebščin pri občinah, cestnih in zdravstvenih odborih, kmetijskih odborih itd., ki jih mora po veliki večini nositi kmetijsko ljudstvo, so že sama tako težka, da jih posamezni kmetje pri današnji gospodarski depresiji nosijo le z največjim naporom. Zraven pridejo pa še državne in banovinske davščine. Če ugotovimo, da so tudi banovinski davki razdeljeni tako, da od 85.680.000 banovinskih davkov, taks in doklad več kot polovico nosi kmetijski stan, potem lahko poudarimo z mirno vestjo, da pomenijo zgoraj omenjene dajatve po novem šolskem zakonu za kmetijsko ljudstvo veliko obremenitev.

Mnoge občine so po ugotovitvi Županske zveze že do sedaj do 70% vseh izdatkov dajle za šolstvo. Z novim šolskim zakonom pa so se te dajatve pomnožile za 50% in še več, tako da bodo prišle zlasti manjše kmetijske občine v naravnost neznošen gospodarski položaj.

Naše kmetijsko ljudstvo gotovo ni proti šolam in proti učiteljstvu. Ono se dobro zaveda, kaj pomenijo dobre šole za napredek naroda. Saj si je vse te mnoge in lepe šole zgradilo samo s svojim denarjem. Ve tudi, da mora učiteljstvo biti dobro plačano, da more vse svoje moči posvetiti samo šoli in narodni prosveti. Toda ne more se zahtevati od kmetijskega stanu nekaj, kar presega njegove moči. To zlasti v sedanjih težkih časih, ko vlada povsod kriza kmetijskega gospodarstva.

Zato si dovoljuje Jugoslovanska kmetijska zveza za dravsko banovino kot strokovna in kulturna organizacija slovenskega kmeta opozoriti merodajne faktorje na te razmere in predlagati:

1. Ker imajo kmetijske občine že z vzdrževanjem starih in zidanjem novih šol tako velike izdatke, da jih zmagujejo le z največjo težavo in požrtvovalnostjo, naj dajatve za stanarino zopet prevzame država ali pa banovina. Enako naj plačuje država tudi katehetske nagrade.

2. Dajatve za kurivo naj se čimpreje uredi zakonitim potom. Naj jih plačuje država učiteljstvu z ostalimi dokladami vred. Če bi pa to nikakor ne bilo mogoče, naj se te dajatve določijo v pravilniku krajevnim razmeram primerno. Ni povsodi potrebna za učiteljstvo enaka količina drv, marsikje dobrih drv sploh ni na razpolago. Ker se že danes čujejo pritožbe, da učiteljstvo ponekod v tem oziru stavi pretirane zahteve, ki jih občine pri najboljši volji ne morejo izpolniti, naj se dovoli, da smejo občine te dajatve vršiti tudi v denarju.

Prepričani smo, da bi bile te spremembe samo koristne za razvoj narodnega šolstva in bi odstranile vsako nesporazumljenje, ki že danes vlada v mnogih krajih med ljudstvom in učiteljstvom.

Jugoslovanska kmetijska zveza je tozadevno spomenico izročila g. prosvetnemu ministru B. Maksimoviču in g. banu dravske banovine v Ljubljani inž. Dušanu Sernecu.

Nekaj vtisov iz Nizozemskega.

Iz velikega trgovskega mesta Antwerpna nas je zanesla pot proti severu na Nizozemsko. Prva postaja je bila Roosendaal, kjer smo si hoteli ogledati veliko mlekarno. To ni mlekarina v našem smislu besede, ampak bi jo lahko imenovali veliko mlekarstvo. Dnevno dobi ta mlekarina 44.000 litrov mleka iz bližnje in daljne okolice. Okrog 500 kmetov, ki so člani te mlekarne, daje mleko. Te množine mleka so ogromne. Številke, ki jih tu slišimo, presenečajo. Prezeneča tudi dejstvo, da dajejo v tej provinci Nord Bradant krave povprečno na leto vsaka 5400 litrov mleka. Iz teh podatkov bi sodili o bogastvu, ki vlada na Holandskem. Sodili bi, da je to dežela, da rabim svetopisemski izraz, po kateri se cedi mleko in med.

Res je Holandska bogata dežela. Toda po prvih vtisih spoznamo, da ustvarja to

bogastvo izredna pridnost holandskega kmeta in njegova velika skromnost.

Nizozemska je dežela, kjer večina sveta leži pod morsko gladino. Ogromni nasipi varujejo deželo, da je ne poplavi morje. Za temi nasipi se raztegajo ogromni travniki, pašniki, vrtovi in polja. Vse to je ustvarila Nizozemčeva roka v neprestanem boju z naravo. Morju je bilo treba izrgati zemljo in jo zavarovati z nasipi. Ta boj z morjem se neprestano nadaljuje. Ogromne vsote izdajo za vzdrževanje teh nasipov. Zemlja za temi nasipi je danes rodovitna, zahteva pa še vedno velikanske množine umetnih gnojil. Veliko daje ta zemlja Holancu, zahteva pa tudi silno veliko dela.

Vzor pridnega človeka je Nizozemec. Boj z naravo pa ga je tudi naučil na veliko skromnost. Vsaka ped zemlje je izrabljena. Pozna se to že v njegovi hiši, kjer ni nikakih ogromnih vež, ampak je vse narejeno silno praktično in kjer vse prica, da je škoda vsakega razkošja, kar se tiče prostora. Ta boj z naravo pa je naučil dalje Holanca tudi skromnosti v vsem vsakdanjem življenju. Obleka je sicer snažna, toda nikjer nizozemski kmet v obleki ne zapravlja in ne hiti za vsakdanjo modo. To velja o moški in o ženski obleki. Njegova pijača je predvsem mleko in sicer mleko, kateremu so v mlekarini že odvzeli smetano. V vseh stvareh pozna Nizozemec omejevanje, širokogruden je le, kadar gre za dobrodelne stvari.

Ko beremo in slišimo o naprednih kmetijskih deželah, ko nas presenečajo čudoviti uspehi, ki so jih dosegli kmetovalci zlasti v zapadnih evropskih deželah, velikokrat prihaja misel, kakor da jim je dano tamkaj blagostanje samo od sebe. Ne varajmo se. Le tam je blagostanje, le tam se zbira bogastvo, kjer so pridne roke. Beseda pesnikova, ki pravi: »Pečena, ljubček, piščeta na svetu nikomur niso v usta priletela«, vedno in povsod velja. Nizozemci so premožni zato, ker so izredno pridni in delavni.

Naš slovenski kmet je v splošnem, to mirno lahko rečemo, tudi priden in delaven, toda le prevečkrat se že vtihotaplja tudi v kmetško hišo misel, kako bi se delu izognili. Vemo, da velikokrat beg v mesta in v tovarne pomeni, da manjka na kmetih kruha, toda le prevečkrat žene marsikaterga mladega človeka s kmetške grude želja, da bi se izognil težkemu kmetškemu delu. In ta želja se tuintam prijemlje potem tudi tistih, ki nimajo prilike, da bi se umaknili z domače zemlje. Pohujšanje, ki ga daje v tej stvari mesto in tovarna, bi moglo postati strašna rana na našem kmetškem prebivalstvu, če se tega ne bi v polni meri in ob pravem času zavedlo. Nizozem-

ci, o katerih smo zgoraj govorili, nam živo pričajo, da je blagostanje le tam, kjer vlada veselje do dela.

Prav tako nam pa tudi Nizozemska s svojim kmetijskim napredkom kliče, da ostanimo in bodimo skromni. V omejevanju se pokaže pravi mojster. Saj mi znamo v marsikateri stvari varčevati, toda prav tako znamo na drugi stvari zapravljati. Priznati moramo, da v premnogh kmetijskih hišah žive preko mere, ki jo narekuje današnje stanje našega kmetijskega stanu. Mnogo je v tej stvari kriva prva povojna doba, ko nihče ni poznal prave mere, toda čas je, da se zavemo, da more življenje preko prave mere tudi trdno kmetško hišo pahnuti v pogubo.

Danes živimo v dobi hude gospodarske krize, ki ne prizanaša nobenemu stanu in ki se bo prav na kmetih še v marsikateri stvari zelo ostro pokazala. Ne varajmo se v tem. Vsa Evropa danes trpi v svojem kmetijskem gospodarstvu. Ni to samo slovenski kmet, ampak podobno tudi kmetje v drugih deželah in tudi v sicer bogati Nizozemski. V taki krizi je prav posebno treba povdariti, da je naša rešitev na eni strani v pridnosti in delavnosti, na drugi strani pa, da se je treba v svojih vsakdanjih potrebah, naj je to obleka ali obisk gostiln ali razne modne in moderne razvade, treba v pravem času omejit.

Take stvari nihče rad ne sliši. Toda »Domoljub« kot glasilo slovenskega kmeta, mora tudi to povdariti in klicati ob pravem času bodimo previdni, da naše kmetijske hiše ne zaidejo še v nove dolgove in ne spravijo našega kmetijskega stanu še v težjo krizo.

Novice iz Belgrada.

Kateri vozniki bodo morali biti zavarovani.

Ministrstvo za socialno skrbstvo je pridilo sklepu osrednjega urada za zavarovanje delavcev, ki se glasi: Vozniki, ki na lastnih vozovih in z lastnimi konji ali voli prevažajo material, les itd. in ki opravljajo to delo neodvisno od ukrepov delodajalca ali njegovega poslovođje (glede delovnega časa in množine materiala), niso obvezni za zavarovanje. Obvezni so pa oni vozniki, ki delajo po poprej dogovorjenem delovnem času in po ukrepu delodajalca ali njegovega poslovođje. Tu je nedvomno tako delovno razmerje, ki obvezuje prejemnika dela k zavarovanju.

Dne 13. septembra je bil v Belgradu otvorjen osmi redni

kongres zastopnikov gospodarskih zbornic

in gospodarskih organizacij kraljevine Jugoslavije. Trajal bo več dni. Prvi dan je govoril minister Jurij Demetrovič o namenu gospodarskih kongresov, o svetovni gospodarski krizi in kaj je bilo storjeno za njeno ozdravitev. Našel je tudi nekatere vzroke krize v poljedelstvu in podal nekaj navodil za zboljšanje. Treba dvigniti poljedelske pridelke, urediti uvozno trgovino in nadzorsto, pridelki naj gredo neposredno v inozemstvo. Za gospodarstvo in gospodarsko delo so potrebna velika tržišča itd.

Potrjen je

zakon o notarjih,

ki podrobno določa, kdo sme postati notar. Glede notarijata je imel slovenski kmet v predvojni dobi svoje gotove zahteve, ki s tem zakonom še niso prišle do veljave.

Gospodu ministrskemu predsedniku je bil te dni izročen nov

zakon o avtobusnem prometu

v naši državi. Namen zakona je, da se pospeši tujski promet pri nas, kakor tudi, da se olajšajo prometne razmere v onih krajih, kjer ni železniških zvez.

Uradni list prinaša

zakon o carinskih olajšavah za hotelsko industrijo.

Po tem zakonu bodo predmeti, ki so namenjeni za opremo hotelov itd. prosti carine, ako se v zadostnih količinah ne izdelujejo v naši državi in če jih uvažajo osebe in podjetja, ki imajo za to predpisano pravico.

Svarilo dekletom, ki mislijo v Belgrad radi službe!

Na jesen prihajajo slovenska dekleta v Belgrad — kar v gručah, na slepo srečo, v dobri nadi, da se bo že dobila kaka služba. — Belgrad gospodarsko pada, družine jemljejo le take služkinje, ki so zadovoljne s plačo do 300 Din mesečno. Vem celo za dekleta, ki imajo mesečno komaj 100 (sto) dinarjev in ko bi rade domu, nimajo niti za vožnjo... Tiste belgrajčanke, ki pisarijo v Slovenijo, — »le pridite« — te so ali pokvarjena dekleta, ali lažnjivke, ali pa razmer v Belgradu niti najmanj ne poznajo in sodijo po sebi, ki so slučajno naletele na srednjedobro službo.

Ko bi starši, duhovniki in vsi merodajni činitelji le slutili, kakšna je beda, trpljenje, kakšne so borbe in prežalostni slučajji iz življenja slovenskih deklet v Belgradu, gotovo bi vse storili, da se zajezi to usodno izseljevanje našega malega rodu. Ko bi le vedeli, koliko je deklet, ki v tujni radi skrajne bede prodajo svojo vero, svoje zdravje, svoje deklištvu! Gorje župniji, ko se povrnejo tiste, nad katerimi se celo moralno ne visoko stoječi Belgrad zgražal! Kaj storiti? Prispevajte za dom slovenskih služkinj v Belgradu — čim prej ga bomo imeli, tem več nesrečnih žrtev bomo lahko rešili.

Dopovejte dekletom, naj doma ostanejo! Če bi pa katera resnično morala v tujni iskati kruha, sem primoran izjaviti, da bomo v Belgradu oskrbeli službo samo tistim, ki se vsaj 14 dni pred prihodom pismeno javijo in potem prinese s seboj pismeno priporočilo domačega župnijskega urada.

Še enkrat: slovenska dekleta, nikar v Belgrad!

Za »Zvezo slovenskih služkinj«, Krunska 23. — T. U. kaplan.

Dr. Ivan Hubad

zobozdravnik v Škofji Loki
zopet ordinira od 21. septembra naprej

Varno naložite svoj denar v Vzajemni posojilnici v Ljubljani, poleg hotela 'Union'. Obrestovanje najugodnejše. Posojila proti vknjižbi na posestva, proti poroštvu i. t. d.

PO SVETU

Italija.

s Prava beseda o pravem času. Z ozlrom na znano razsodbo in tej sledečo usmrtilcev štirih slovenskih mladeničev na Bazovici pri Trstu, piše goriški »Novi list« med drugim sledeče: »Trdimo, da bi morala ne prišlo do velike razprave v Trstu, če bi imela oblastva večje zaupanje predvsem v tiste, ki so v ljudstvu že po svojem božjem poslanstvu nositelji katoliškega načela. Toda kako naj ti zamorejo uspešno braniti državni ugled, če se njihov ugled ruši in po neodgovornih ljudeh večkrat celo smeši. Očita se jim protidržavnost, čeprav vrše le svojo veliko in težko dolžnost s tem, da so zvesti tudi svojemu slovenskemu ljudstvu. Trdimo tudi, da bi bilo pri nas marmikaj spremenjeno, če bi oblastva odgovornim ter zrelim možem našega ljudstva poverila večje zaupanje in tudi dovolila primerno javno udejstvovanje. Tako pa je ostala mladina po večini prepuščena sama sebi in je šla svojo pot. Slovensko ljudstvo živi na teh tleh že dolga stoletja in zavzelo je častno mesto med izobraženimi narodi. Slovenci so branili svojo narodno zavest, in svojo domačo kulturo, toda vedno brez političnih nasilstev. Slovenska narodna manjšina v Italiji ne more in tudi noče reševati svojega narodnostnega vprašanja drugače, kakor le na zakonit način. To smo bili dolžni povedati s katoliškega in tudi s slovenskega stališča. In to stališče nam nikakor ne brani tudi v današnjih razmerah vztrajati pri svoji slovenski narodni ideji. Vedno smo bili mnenja, da morajo biti naši otroci popolnoma zmožni državnega jezika. Ne poznamo pa nobenega razloga, zakaj naj bi oblastva ne dovolila tudi učenja in izpopolnjevanja v materinem, slovenskem jeziku.«

Avstrijsko časopisje je ob priliki usmrtilcev štirih slovenskih mladeničev ožigosalo fašistično postopanje proti Slovincem v Trstu. »Der Abend« je prinesel sliko Mussolinija, ki drži v roki rabeljevo sekuro in se opira na rabljeno tnalno. Pod sliko je napis: »tržaški rabelje«. — »Wiener Allgemeine Zeitung« obsoja umor in opisuje, kaj vrši fašizem v Italiji navzlic Društvu narodov. Ze osem let izvajajo fašisti najstrašnejše nasilje nad slovansko manjšino tako, da je šlo doslej 20.000 Slovencev in Hrvatov skozi italijanske ječe, kjer so jih mučili na najhujši srednjeveški način. V teh osmih letih so fašistične tolpe pomorile — tako poroča omenjeni list — 2172 Slovencev in Hrvatov; 3200 hrvatskih in slovenskih šol, otroških vrtcev, čitalnic in društvenih domov so požgali in izropali fašisti in 14 slovanskih časopisov so uničili. — Glasilo nemških južnih Tirolcev, ki izhaja v Innsbrucku pravi med drugim: »Noben narod ne sme nekaznovano teptati z nogami naravnih pravic drugega naroda, noben režim ne sme netiti nejevolje in sovraštva tlačnih, če noče doživeti posledic. Življenje Slovanov v Italiji je pravi peklo. Zato se morajo dejanja vročekrvnih in na vsak način idealnih mladeničev soditi ve-

Kaj je prav za prav kri?

Kri je tekočina, ki stalno kroži po arterijah in venah našega telesa. Skozi povečevalno steklo (mikroskop) vidimo, da sestoji kri iz neke brezbarvne tekočine (plazme), ki so v njej rdeča in bela krvna telesa. Odrasel človek ima okrog 4400 cm³ krvi, povprečno vsakega krvnega telesa pa je zelo majhno in meri 0,000128 mm³. Pravo razmerje je eno belo krvno telesce na 500—700 rdečih in je prav to razmerje silno važno, kot bomo videli pozneje.

Glavna naloga krvi je, vsem delom telesa dovažati hrane, obenem pa z izmeno stvari preostale nepotrebne anovi vase vsrkavati in jih odvajati v za to določena izločevala. Nепrestani krvni obtok, ki se začne s prvim trenutkom življenja, izvršuje torej najvažnejšo nalogo telesnega prehranjevanja. Znano je dejstvo, da pride hrana v svoji zadnji pretvorbi v kri, ker daje kri hrano telesu, kot smo poudarjali.

Ponavljamo torej, da se kri po vsej pravici imenuje življenjski sok in zato brez zdrave krvi ni zdravlja. Iz tega jasno sledi, da so sokovi, ki jih kri sprejema, tem jačji, čim bolj močna in redilna je hrana, s tem pa je zopet telo bolje hranjeno in kri močnejša. Rdeča krvna telesa niso le glavni sestavni, temveč tudi najvažnejši del krvi. Pravilno razmerje med rdečimi in belimi krvnimi telesci je najzanesljivejši temelj zdrave krvi. Vsaka

nepravilnost tega razmerja je ali posledica slabega hranjenja ali posledica raznih bolezni. Kri se neprenehoma gubi in obnavlja. Če torej hrana, ki iz nje kri črpa sokove, potrebne za prehrano telesa in lastno obnavljanje, ni primerna, ali bolje rečeno, če ti sokovi ne vsebujejo onih sestavin, iz katerih se kri obnavlja, je povsem jasno, da bo postalo razmerje med rdečimi in belimi telesci nepravilno. Ena najvažnejših stvari, ki v pretvorjeni obliki prihajajo v kri, je železo. Železo daje krvi moč, ker zvišuje redno obnovo porabljenih rdečih krvnih teles.

Medicina, ki je to že davno ugotovila, in moderna lekarniška kemija sta rešili to vprašanje: privajanja krvi toliko potrebnega železa. Če ga hrana, ki vsebuje železo v majhnih količinah, ne daje dovolj, ga je treba privajati krvi s sredstvom, ki drugim organom, zlasti prebavilom ne škodi, a vsebuje železo v koncentrirani obliki in zadostni količini.

Z eno besedo: primanjkuje železo v krvi, nastalega zaradi slabe in neprimerne hrane ali zaradi raznih bolezni, nadomeščajo taka sredstva. Med najuspešnejšimi in najbolj znanimi je »Energina« železno kina vino, ki se dobiva v vseh lekarnah, a ga proizvaja in po pošti razpošilja Laboratorij »Alga«, Sušak.

liko mileje. Fašistična Italija ima na teh činih večji del krivde.

s Razno. Idrijski dekan msgr. Mihael Arko je imenovan za častnega kanonika goriškega stolnega kapitelja. Te dni mu je celokupni goriški kapitelj izročil tozadavni odlok z mitro. Tudi mi pristrčno čestitamo! — V Idriji sta umrla upok. rudar Valentin Rupnik in Marija Šinkovčeva, vdova po brisvskem mojstru. — V Krnicah pri Idriji je uničil požar moderni hlev posestnika Fr. Rupnika. Vnemala se je že Petričeva hiša. — V Godoviču se je pri kolesarski vožnji zelo poškodoval Alojz Kavčič. — Pokopali so Marijo Jarčevo (Tončkovo) iz Dolj pri Tolminu. — V Gaberjah je umrla 86 letna Čehovin Frančiška. — Te dni sta se peljala na motornem kolesu Roman Vrtovec iz Vel. Zabelj in Zorko Dietz iz Šturij proti Logu. Nasproti jima pride na kolesu Leopolda Hrobat iz Dobravelj. Kolesi sta trčili. Sunek je bil tako močan, da je Hrobatovi zlomilo obe nogi, Dietz pa je dobil močne poškodbe na glavi. Vrtovec je ostal nepoškodovan. — Pri cepljenju breskev se je po nesreči z nožem zabodel v čreva mlajši sin posestnika Franca Beltrama na Vogerškem. — V Sovodnjah je preminula gdč. Milka Batič, uslužbenka pri Katol. tiskarni v Gorici. — V Petrinju pri Klancu v Istri so blagoslovili nov vodnjak. Ima 200 m³ prostora, eno sesalno in eno pipo. — Fašisti niso dovolili, da bi se na smrt obsojeni štirje slovenski mladeniči pred ustrelitvijo poslovili od staršev in svojcev.

Anglija.

s Kjer ni prave luči... Angleški protestantovski škofje se vsakih deset let zberejo k posvetovanju. Tako zborovanje je

bilo tudi letos v Londonu. Sklenili so — čujte, kaj so š k o f j e sklenili — da je po določenimi pogoji dovoljeno samovoljno omejevati število rojstev, in so ta svoj sklep javili duhovščini v posebni okrožnici. Večina duhovščine je s sklepom nezadovoljna. Uovarja celo svobodomiselnost čašopisje. »Daily Express« je pisal, da je »škofovsko zborovanje zadalo zakonu, materinstvu, očetovstvu, družini in npravnosti smrtni udarec, ter uladilo pot do samomora naroda. — Kaj ne kako veseli in ponosni smo lahko mi, da smo člani katoliške cerkve, ki ima o zakonu in materinstvu pač drugačne pojme kot pomilovanja vredni angleški protestantovski cerkveni knezi.

Nemčija.

Voditve so se vršile pretečno nedeljo v Nemčiji. Udeležba je bila ogromna. Volilo je skoro 35 milijonov upravičencev. Socialdemokratje so dobili 142 poslancev, nemški nacionalisti 41, Katoliški centum 76, komunisti 77, nemška ljudska stranka 23, državna stranka 20, gospodarska stranka 23, bavorska katol. stranka 19, narodni socialisti 106 poslancev itd. Najbolj so napredovali narodni socialisti (od 12 na 106 poslancev), komunisti (od 54 na 77) in katoličani (za 18 poslancev). Nazadovani pa so socialdemokratje, nemški nacionalci, nemška ljudska stranka in sploh stranke, ki so biledoslej na vladi, razen katoličanov.

Drobne novice.

S pšenico krmijo živino letos v Ameriki, ker je pridelek zelo dober.

240 milijonov dinarjev za zvezne ceeste so letos izdali v Avstriji

KAJ JE NOVEGA

d Veličastna slavnost otvoritve »Delavskega doma« v Kranju se je izvršila v nedeljo dne 14. septembra 1930. Dom je blagoslovil knezoškof dr. Rožman v navzočnosti zastopnikov raznih oblasti in velike množice ljudstva. Slavnostnemu zborovanju je predsedoval g. duhovni svetnik Matija Škrbec. Govorili so razni govorniki. Zanimiv je bil govor dr. Natlačena, ki je poudaril, da je bil prvi, ki je prišel k njemu z mislijo »Delavskega doma« v Kranju Janez Brodar — kmet. Silno pomemben je bil tudi nagovor knezoškofa dr. Rožmana, ki je dejal med drugim: »Vsi so govorili, čestitali in se zahvaljevali onim, ki so gradili dom, jaz pa povzdigujem kozarec v čast delavcem, ki sedijo z nami pri mizi. Naj bo to korak v tisto dobo, ko bo delavec poleg direktorja, poleg škofa vsak dan lahko pri isti mizi sedel.« Naj bi »Delavski dom« v Kranju vodil delavstvo v časno in večno srečo!

d Prevz. nadškofa g. dr. A. B. Jegliča sta obiskala pretekli teden v Gornjem gradu papeški nuncij v Belgradu g. H. Pellegrinetti in prevz. nadškof zagrebški g. dr. Ante Bauer.

d To si velja zapomniti! »Naš list«, glasilo kat. akcije za kamniško dekanijo je priobčil notico, v kateri vprašuje, kako je mogoče, da n. pr. domžalski Sokol letos praznuje 25 letnico, ko še ni niti eno leto, odkar je bil Sokol kraljevine Jugoslavije ustanovljen. S tem se ustvarja videz, da se nekatera sokolska društva smatrajo za nadaljevanje prejšnjih, ki so bila po zakonu razpuščena. To pa je protizakonito, kajti novi državni Sokol je zamišljen kot popolnoma nova organizacija. — Na to notico, ki jo je ponatisnil »Slovenec«, odgovarja »Jutro«, ki navaja dolgo vrsto izjav, iz katerih je razvidno, da smatrajo razni sokolski veljaki v dravski banovini svoja društva le za nadaljevanje prejšnjih. To izredno priznanje je za nas zelo dragoceno. Če pa je v skladu s tozadevnim zakonom, zelo dvomimo.

d V zadevi ljubljanskega glavnega kolodvora se je vršila v Ljubljani pri direk-

ciji državnih železnic 13. sept. pod predsedstvom direktorja dr. Borka konferenca. Sporazumno se je dogovoril z zastopniki mestne občine glede preureditve ljubljanskega kolodvora. Sklenili so sledeče: Najprej naj se odstrani kurilnica, ki se bo obenem s kurilnico na gorenjskem kolodvoru prestavila v Zalog. Sedaj ljubljanski peron se bo podaljšal in napravili se bodo še trije otočni peroni. Kolodvorsko poslopje dobi nov vhod in izhod. Pod vsem kolodvorom bo poseben predor za pešce. Poleg kolodvora z licem na Miklošičevo cesto se bo zgradilo poštno poslopje. Najprej se bo torej podrla dose-danja kurilnica, ostala dela bodo izvršena postopoma, kakor bodo pač na razpolago denarna sredstva. Za sedaj so v ta namen v državnem proračunu trije mil. dinarjev.

d Novo šolo hočejo zgraditi v Boštanj za 1 milijon dinarjev. Staro poslopje bodo porabili za učiteljska stanovanja.

d Novo plinarno dobi Ljubljana. Zgradili jo bodo na brž na Kodeljevem.

d Vestfalski rudarji, ki so nedavno obiskali Slovenijo, so se 9. septembra povrnili nazaj na Vestfalso. Ne morejo pre-hvaliti krasote naših krajev.

d Starši v Trstu usmrčenega Zvonimira Miloša so dopotovali pretekli teden iz Trsta v Zagreb. Na glavnem kolodvoru jih je pričakovala sestra usmrčenega Zvonimira. V Zagrebu se hočejo stalno naseliti.

d Naši izseljenci. Po statistiki izseljeniškega komisarijata v Zagrebu se je izselilo iz Jugoslavije v juniju v prekomorske dežele 171 oseb. Skupno število izseljencev v razdobju od 1. januarja do konca junija 1930 znaša 7896 oseb, to je za 1393 ali za 18% manj kot v istem času lanskega leta.

d Znani slovenski operni pevec g. Julij Betetto zapusti slovensko gledališče v Ljubljani. Je dobil službo pri operi v nemškem Münchenu.

d Izjava. Uredništvo rade volje izjavlja, da gospodični Tina Kovič in Anica Ražun iz St. Jurija pri Litiji še nista nik-

Deset ladij, napoljenih s petrolejem, je zgorelo v grškem pirejskem pristanišču.

Mnogo voditeljev in poslancev opozicijskih strank so zaprli na Poljskem.

65.000 mož se je vežbalo pri manevrih francoske armade v Alpah in v Alzaciji.

Bruhati je začel italijanski ognjenik Stromboli.

12 krat na leto se bo moral vsak skopati na Poljskem.

839.000 vojnih pohabljenecv mora vzdrževati Nemčija.

Nemška državna pošta bo uvedla telefonske aparate, ki bodo sami zapisali vsak razgovor.

Smadnišnico je razneslo v francoskem mestu Antonè. 10 delavk zorelo, mnogo je ranjenih.

2034 milijonov litrov piva so popili preteklo leto v Franciji.

dar poslali kakega prispevka za »Novice v slikah«.

d V Medvodah so začeli graditi novo cesto za novi most, katerega prično v kratkem delati.

d Pomlad v Sodražici. Pred dobrim mesecem je toča tam uničila vse drevje in polje. Sedaj se vse obračča na novo. Hruške, jabolane, češplje in celo divji kostanj cveto, kot spomladi. Prijatelj našega lista nam je poslal zbirko redkega jesenskega cvetja. Hvala!

d Kmet-gospodinska šola šolskih sester v Mladiki v Ptuj. Pri šolskih sestrah v Mladiki v Ptuj se prične letoletna kmet-gospodinska šola kakor tudi petmesečni tečaj s 1. oktobrom. Natančneje podatke se dobi pri vodstvu samem. Večerni tečaj za kuhanje se pa prične s 15. oktobrom; dnevi kuhanja bodo v torek in v četrtek.

d Fantje, na pot k Materi Božji petrovški! V nedeljo 21. septembra pohitijo naši fantje iz okrajev Celja, Šmarja, Šoštanja, Gornjega grada, Vranskega, Laškega in Sevnice k Materi Božji v prijazno Petrovče v Savinjski dolini. Spored romanja, ki je združeno z javnim fantovskim taborom, je sledeči: Ob 8 posvetovanje župnijskih delegatov v dvorani gosp. župana Jelovška. Posvetovanja se udeležita po eden do dva delegata iz vsake župnije, ki se bodeta izkazala s poverilnico domačega gospoda župnika. — Ob 10 služba božja v romarski cerkvi petrovški. Po službi božji poje cela cerkev himno Kristusu Kralju (Mihelčičevo: Kristus mora kraljevati.) Po službi božji pred romarsko cerkvijo velik fantovski tabor, na katerem govorita fantom g. prof. Peter Kovačič in prosv. tajnik g. I. Peršuh. Nato se vrste pozdravni nagovori fantov. Zborovanje se zaključí s himno »Povsod Bog«. Popoldne igrajo domači petrovški fantje v dvorani g. župana Jelovška igro »Zakleti grad«. Fantje! V nedeljo na pot, z rožmarinom in nageljčkom v gumbnici, s smehom in vriskom v licih, s plemenito mislijo v srcu, na pot v Petrovče!

d Shod na Žalostni gori pri Mokronogu bo v soboto in nedeljo, 20. in 21. t. m. Dobiti je mogoče porcijunkulske odpustke.

d V nedeljo 21. t. m. dan sv. Matevža je v Preski romarski shod Žalostne Matere Božje. Zjutraj in ob tričetrti na 10 slovesna božja služba, popoldne ob 2 procesija in pridiga. Cel dan porcijunkulski odpustki. Romarji pridite!

d Denar nam ponujajo. Velika angleška skupina, ki je zastopana v Belgradu, se je obrnila na vlado ter na uprave banovin ter občin s poročilom, da je pripravljena dati pod ugodnimi pogoji na razpolago denar za zgradbo cest ter da je pripravljena prevzeti elektrifikacijo države.

d Pol milijona izgubili in zopet srečno našli. Pred dnevi je tuzlanski davčni nadzornik prevzel v Sarajevu 20 zabojev novih novčaníc po 25 par, da jih prepelje svoji instanci. Ta zaklad so naložili na poseben vagon in ga pripeli nočnemu potniškemu vlaku, nad njim pa sta bdela dva financarja z nabitima puškama. Spotoma pa se je pripetila nesreča — en zaboj je zdrknil z voza na tla. Obupana stražnika

9.118.000 Italijanov menda živi v tu-jini. Kaj bi rekli Italijani, če bi druge države v nasilnem raznarodovanju posnemale fašiste?!

Več tovarov za vojna letala je menda zgradilo vodstvo nemške vojske v Rusiji.

17.000-zenitbenih ponudb je prejel slavni poljski tenorist Kiepuza.

Eeno milijardo je dala za dobredelne namene vdova po ameriškem milijonarju Kennedumu.

Strašen vihar v San Domino je zahteval 1000 človeških žrtev, 2500 ranjencev in 29.000 ljudi je brez strehe.

Orožnih vaj na Češkem se je udeležilo 25.000 mož in 8000 konj.

Celokupno predsedstvo komunistične stranke na Madjarskem so zaprli.

Nad 55 tisoč Din vreden prstan je izgubil neki gospod v Pragi.

Blagodejno
deluje
ELIDA CREME DE CHAQUE HEURE
Idealna
podlaga za puder

sta začela streljati, da bi opozorila na vlakovodjo, začela sta mahati s svetiljkama — čez dolgo je na vsa ta njuna znamenja res neki potnik II. razreda potegnil zavoro za silo, vlak se je ustavil in kakega pol kilometra nazaj so ob progi nedotaknjeni našli dragoceni zaboj.

d V znamenju napredka naprej. V nedeljo dne 14. sept. je bilo blagoslovljeno novo šolsko poslopje v Lomu nad Tržičem. Cela zgradba je lepo in prostorno poslopje z lepimi stanovanjskimi prostori za dve učni moči, ker bo šola dvorazredna. Čast vsem, ki žrtvujejo za napredek skoraj preko svojih moči. Ljudstvo pričakuje, da bo v novi šoli mladina poučevana in vzgajana po njegovi volji.

d 1219 Jučoslovanov je v Švici, ki stalno tam bivajo.

d V šolo je treščilo. V sredo 10. sept. je pridivila nevihta nad Horjul in okolico. Treščilo je tudi v šolo, ravno ko so bili otroci pri petju Nad glavami otrok je strela razbila žarnico, spraskala zid, otroke je pa samo prestrašila. Več škode je napravila strela na strehi.

d 2 m visoka in 5 m široka mravljišča. Neko posestvo pri Ivancu ima obširne borove in jelove gozde, kjer so se nastanili mravljinji hribarji. Grade si velikanska mravljišča, visoka do dva metra in široke do pet metrov.

d Bik mu je preparal trebuh. Posestniku Petru Joštu iz Strahinji pri Kranju se je ponoči konj odvezal in približal biku; ta mu je z rogovi preparal trebuh. Konj je poginil.

d Angleži na našem morju. V ponedeljek je priplula v Šibenik skupina angleške vojne mornarice. V pristanišču bo ostala deset dni.

d 160 kg je tehtal očičen mrjasec, ki ga je ustrelil te dni državni logar Luka Velič v gozdu pri Osjeku.

d Divji prašiči se klatijo in delajo škodo tudi v okolici Poljčan. Menda gre za 12 članov broječo prašičjo zalego.

d Dvomislijsko posojilo je dovoljeno občini Vič za popravo cest, kanalizacije in za podaljšanje vodovoda.

d Verouk v ljudski šoli pri pravoslav-
nih. Verouk v pravoslavni ljudski šoli so poučevali doslej svetni učitelji. Z letošnjim šolskim letom pa bodo poučevali verouk na ljudskih šolah v Belgradu pravoslavni duhovniki.

d Griža se je pojavila v nekaterih krajih Hrvatske onstran Karlovca. Da se ta bolezen ne zanese v karlovski okraj, oblast odredila, da se imajo pregledati vsa napajališča, vodnjaki in mlake. Nezdruve mlake se bodo ali osušile ali zasule, napa-

jališča ali vodnjaki pa se imajo zabetonirati in voda zavarovati pred okuženjem.

d Zadet od srčne kapi je umrl v Ljubljani upokojeni stotnik in posestnik 69-letni gosp. Matija Kump.

d V Mariboru je umrl g. Makso Cotič, bivši dolgoletni urednik tržaške »Edinosti«. Naj počiva v miru!

d Na avstrijskem Semeringu je umrl 79 letni Anton vitez Vuković, član bivše avstrijske gosposke zbornice in dalmatinski poslanec v dunajskem drž. zboru.

d Po nesreči je ustrelil svojo sestro, 17 letno Alojzijo posestnikov sin Miklič Jožef iz Tlake pri Sv. Križu.

d V ljubljanski bolnišnici je umrl Anton Lukan, pos. na Praprotnem brdu, znan napreden kmetovalec in sadjar, kot žrtev pijanih in podivjenih napadalec.

d Hčerka v vodnjaku. V Splitu je neki Peter šel gledat, kako igrajo tenis, njegova žena je šla pa v kuhinjo, kuhat večerjo. Štiriletno hčerko sta pustila samo. Prikobalca je do vodnjaka, padla v vodo in utonila.

d Iz vlaka sta padli ne daleč od Litije 13 letna učenka litijske šole Angela Kržan in njena triletna nečakinja Fanika. Sta bili na mestu mrtvi.

d Smrtonosen padeč. Ko se je te dni vračal 70 letni čevljar Jakob Vizjak iz Vuhreda proti Mariboru, se je v bližini Mravljakove žage spotalnil ob robu ceste in padel v Vuhreščico. Vizjak si je zlomil vrat in kmalu nato podlegel poškodbam.

d S tramvaja je padel v Zagrebu sprednik Mato Kulišič. Ko je dajal vozne listke, je izgubil ravnotežje. Poškodbe so težke.

d Košček železa mu je odletel v glavo. V ljubljansko bolnišnico so pripeljali 19 letnega Romana Ničmana, rojenega v Lipnici v Avstriji ter stanujočega v Navakah pri Poljčanah. Ničman je po poklicu strugar v tovarni Kobližek v Poljčanah. Košček železa mu je pri delu odletel v glavo in mu popolnoma raztrgal nos in ranil glavo. Ničmanova poškodba je zelo težka.

d Pazljivost ni nikjer odveč. V ljubljansko bolnišnico so pripeljali 57 letnega Simona Lovšina iz Kota v občini Jurjevici. Lovšin je s svojim sinom kopal krompir na njivi. Sin je kopal spredaj, oče pa za njim. Ne sluteč, da stoji oče tik za njim, je Lovšin krepko zamahnil z motiko in udaril pri tem očeta po obrazu ter mu zelo ranil oko. Lovšinova poškodba je zelo težka in je v nevarnosti oko.

d Obkoljen od žandarjev je začel streljati. Nedavno se je pojavil v Kraljevu znani razbojnik Živojin Pevac. Pobegnil je

Revmatične bolečine

tudi zastarele kot PROTIN, BODLJAJE, ISIAS, TRGANJE V GLAVI in ZOBEH odpravi takoj

»ALGA«.

Masirajte takoj zvečer in zjutraj boste vstali prerojeni.

»ALGA« se dobiva v vseh lekarnah in drogerijah 1 steklenica Din 16.—.

iz kaznilnice v Požarevcu in skušal obiskati svojo mater. Obkoljen od žandarjev je začel streljati, nazadnje pa je smrtno zadet sam padel. Pri njem so našli pet samokresov in mnogo streliva.

d 260.000 Din so ukradli cigani na žagi v Siraču pri Duravaru. V Zagrebu so tičke že prijeli.

d Ker je ustrelil upokojenega avstrijskega generala Stramlitscha, je dobil pred mariborskim senatom strojevodja Ivan Valeskini 8 let in en mesec težke ječe.

d Osebe, ki trpe na žolčnih in jetrnih boleznih, žolčnem kamnu, preobili tvorbi kisline in napadih protina, uredijo lenivo delovanje črev z rabo naravne »Franz-Josef«-grenčice. Može zdravniške prakse so se prepričali, da je »Franz-Josef«-voda zanesljivo in zelo milo učinkujoče salinično odvajalno sredstvo, ki se more priporočati tudi pri kilah, ranitvi črevesa in prostatah hipertrofiji. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

d Mnogo gospodinskih težav Vam bo prihranjen, ako boste dosledno prali le s terpentinovim milom »Gazela«.

d Nagrobne spomenike najceneje in v najnovejših oblikah dobite pri kamnoseško-kiparskem podjetju Franjo Kunovar, pokopališče Sv. Križ, Ljubljana.

Radio.

Vsak delavnik: 12.00 Dnevne vesti, plošče — 13.00 Čas, borza, plošče — 18.00 Radio orkester — 22.00 Čas, poročila.

Cetrtek, 18. sept. 17.30 Otroška ura — 19.00 Nervoznost otrok — 19.30 Ob 400 letnici Kochanovskega, največjega poljskega pesnika »zlate dobe« — 20.00 Recitacija pesmi Kochanovskega, nato poljska glasba — 20.30 Duet klavir-harmonji (gg. Svetel, Stritof) — 21.30 Duetni večer: Jože Gostič, Marjan Rus. — Petek, 19. sept. 19.00 Gospodinja ura — 19.30 Fremoččina — 20.00 Čitje g. Lóske, samospevi g. Avg. Živka — 21.00 Operna glasba. — Sobota, 20. sept. 19.00 Andrejeva ekspedicija — 19.30 Plošče — 20.30 Prenos iz Belgrada. — Nedelja, 21. sept. 8.00 Prenos cerkvene glasbe iz zavoda sv. Sasilava iz St. Vida nad Ljubljano — 9.00 Kmetijska ura — 9.30 Slavnostna akademija ob priliki 25 letnice škof. gimnazije v St. Vidu nad Ljubljano — 11.00 Koncert Radio orkestra — 12.00 Tedenski pregled — 15.00 Nasveti za kmeta — 15.15 Plošče — 15.30 Humoriistično življenje — 16.00 Tamburaški klub »Kolo« — 17.00 Calderon: Skrivnost sv. maše - misterij (Ljudski oder), 18.30 Smetana: Dve vdovi, prenos iz Prage. — Ponedeljek, 22. sept. 19.00 Poljsčina — 19.30 Higijenske predavanja — 20.00 Francoska glasba, vmesne samospeve poje Mirko Pugetj. — Torek, 23. sept. 19.00 Izrabi ali koristni efekt stroja — 19.30 Nemščina — 20.00 Plošče — 20.30 Prenos iz Zagreba — 21.30 Prenos iz Belgrada. — Sreda, 24. sept. 19.00 Sokratov zagovor-recitacija — 22.00 Koncert godbe Dravske divizije.

PO DOMOVINI

Slovo. Društva.

(Višnja gora)

Naš živinozdravnik g. Jože Drošč je odšel od nas; službeno je prestavljen v daljni Čaribrod. Ko smo zvedeli za to novico, kar verjeti nismo mogli; tako smo se nanj privadili. Saj je žival vedno vsepovsod popolno zaupanje; s svojim izvanredno prijaznim nastopom bodisi v službi ali pa izven nje, ko je pomagal kjerkoli je mogel, si je tako osvojil ljudska srca, da so bili neredki slučaj, ko so se kmetje s solzami poslavljali od njega. Kot zvest sin kmetijskih staršev se je posvetil v pomoč in korist kmetickemu ljudstvu, da mu pomaga z nasvetom in z dejanjem zlasti v slabem gospodarskem položaju, v katerega je danes zašel kmetijski stan. Gospod živinozdravnik — nam bo žal za Vami, zelo Vas bomo pogrešali! Za vsa Vaša naklonjenost in pomoč Vas bomo ohranili v hvaležnem spominu! Na novem službenem mestu Vam pa želimo obilo še nadaljnjih uspehov! Z Bogom! — Lepo slovesnost je na praznik Malega šmarna obhajala soseska Križka vas. Blagoslovili so novo motorno brizgalno tamonjega gasilnega društva. Vsa čast požrtvovalnim članom, ker nabavi stroški niso malenkostni! Po blagoslovitvi v domači podružnici cerkvi se je razvila popoldne vrtna veselica, pri kateri je sviral godba kat. prosv. društva Višnja gora. Nismo pričakovali od godbe — pri kateri sodeluje o sami kmetijski fantje in mošje in se vezbajo sami brez kakšnega pravega vodstva — da bodo igrali tako lepe komade; pa jih bomo šli še poslušati, ko bodo igrali in svirali v nedeljo pri sv. Duha na podobni prireditvi gasilnega društva iz Vrhov — tako nam je ugajal njihov nastop. Godba iz dvorane pri Fari — po začetni poti naprej, pa boste imeli še marsikako veselje in zabavo!

Blagoslovitev nove šole.

(Zaplana.)

V nedeljo 31. avgusta t. l. smo blagoslovili v Zaplani nad Vrhniko novo šolsko poslopje. Sveto mašo je daroval vrhniški g. dekan Kete, ki je v svojem cerkvenem govoru poudarjal zlasti zasluge cerkve za šole. Tudi blagoslov je izvršil g. dekan v spremstvu domačega g. župnika, prisostvovali pa so slovesnosti g. okrajni glavar dr. Rud. Andrejka, vrhniški župan g. dr. Marolt, okr. šolski nadzornik g. Iv. Štrukelj in tisoči ljudstva, ki je prišlo iz vseh sosednjih župnij, zlasti z Vrhniko. Pred blagoslovom je prvi govoril g. okrajni glavar. Drugi govornik, vrhniški g. župan, je toplo govoril o treh svetih: domači hiši, cerkvi in šoli. Tretji je govoril domači g. župnik, ki se je zahvalil vsem ki so pripomogli, da se je izvršila krasna stavba. V učilnici je govoril g. nadzornik Štrukelj otrokom in staršem ter jih ljubeznjivo opozoril na njihove dolžnosti. To je menda že četrta šola, ki se je zgradila v vrhniški občini pod županom g. dr. Maroltom. — Zaplaninci so pri gradnji svoje šole prevzeli brezplačno vsa vožnja, kopanje peska, dovažanje vsega materiala in obrtniških izdelkov. To so bile velikanske osebne žrtve in nihče ne more verjeti, koliko truda je bilo treba, preden je stala nova šola, o kateri pripovedujejo, da je najlepša dvorazrednica v Sloveniji.

Požar.

(Senčur pri Kranju.)

V sredo 3. septembra ob pol 12 ponoči nas je zbudil iz spanja glas zvonov, kličeč na pomoč Franc Kuraltu vulgo Španu, posestniku v Srednji vasi, kateremu je najbrž zlobna roka zanetila ogenj na skednju. Skedenj je pogorel do tal, kakor tudi šupa z mrvo in slamo. Nekaj gospodarskega orodja in voz so rešili ljudje, ki so hitro prihiteli na pomoč. Sreča, da je bilo mirno, in da so hitro prispele z brizgalnimi okoliška gasilna društva, sicer bi se gotovo vnelo tudi hišno poslopje, ki je krito s slamo. Tudi bližnji sosedje so bili že v strahu za svoje premoženje. Kuralt trpi veliko škodo, ker ni bil visoko zavarovan. Pomagajmo mu mi z delom in darovi. Zakaj: danes je potreben od pomoči, jutri morda kdo izmed nas.

Novice.

(Breznica pri Škofji loki.)

Letošnje leto so se nekateri naši fantje in dekleta resno držali svetopisemskega reka: Cloveku ni dobro samemu biti. Poročili so se štirje pari, kar je za našo majhno vas veliko. — Skozi našo vas se vije vojaška cesta, ki jo pridno grade vojniki sami. Imenovana cesta bo velikega gospodarskega pomena tudi za nas, posebno pri vožnji lesa na kolodvor.

Kolesarji.

(Medija-Izlake.)

Naši kolesarji vozijo zelo neprevidno, posebno takrat, ko vozijo na kolesu, tudi dekleta (ta razvada se je pri nas že zelo razpasla!). Preveč pazijo na svoj »zaklad«, premalo pa na ceste in na ljudi, ki se tam nahajajo. Zadnjič se en tak par povozil 80 letno ženo, ki je bila tako poškodovana, da je morala iskati zdravniške pomoči. Drug kolesar pa je povozil posestnikovo ženo M. A. Kolesarji, več pameti in previdnosti!

Smrtna kosa. Razno.

(St. Vid pri Stični.)

Smrt je začela pri nas močno kositi. Samo v avgustu je bilo 13 mrličev. Komaj smo opravili sedmino po pokojni Balentin Mariji, ki je bila največja dobrotnica naših cerkev, nam je že vzela zopet velikega cerkvenega dobrotnika Alojzija Sima iz Sobrač. Lansko leto je nabavil za podružnično cerkev v Sobračah bronast zvon, težak 455 kg in plačal zanj 21.100 Din. — Koncem meseca je pa umrl na Velikem Kalu Stepec Jožef, po domače Bučar. Bil je vzoren gospodar, zlasti izvrstien sadje-rejec. Vse svoje zemljišče je zasadil z najboljšimi vrstami sadja. Tudi vrtnice je gojil. Okrog svoje hiše je imel še veliko drugih lepoticnih rastlin. Tudi priprosti kmetovalci imajo marsikaj čut za olepšanje svojega doma. Najbolj bomo pa pogrešali Jožeta Pečeta, po domače Lavša, ki ga je Bog poklical k Sebi 5. septembra. Bil je sicer užitar in star že 75 let, toda rad je pomagal pri cerkvi, pri posojilnici, pri prosvetnem domu, pa tudi svojim domačim. Poznal je vse ljudi v domači župniji, zato je lahko vsako naročilo dobro izvršil. K sv. maši je hodil vsak dan. Vsled dela se je prehladil in si nakopal pljučnico, ki ga je spravila pod zemljo. Ob njegovem pogrebu je bila prostorna cerkev skoraj polna. In sleherni je govoril: Škoda tega vriga moža! Bodi mu zemljica lahka! — Sušo smo že imeli. Bali smo se, da ne bo nič ajde, ki je sicer visoko zrastle, a ni mogla delati zrnja. Pohleven dež v nedeljo je pa zemljo toliko napojil, da lahko upamo tudi na vsaj srednji pridelek pri ajdi. — V podružnični cerkvi Matere Božje v Velikih pecah popravljajo letos cerkev. Naredili so nov obok, tlak in pevski kor. Cerkev bo sedaj prav lečna. — V župni cerkvi prenavlja g. Miloš Hohnjec, kipar iz Celja, oba stranska oltarja in prižnico. Cerkev sv. Roka je tudi zunaj vsa prenovljena. — Cerkev na Muljavi, kjer je letos vsako nedeljo in praznik ob 10 služba božja, bo pa dobila obhajilno mizo, novo spovednico in še marsikaj drugega.

Novice.

(Trebelno pri Mokronogu.)

Sedaj imamo veliko opraviti z vinogradi. Grozdje je prav lepo. Kakor kaže, bomo še veseli pri dobri kapljici. — Dobili smo novega g. kaplana, kateremu želimo obilo sreče v novi službi. — Neki zlikovec je pred par meseci prerezal konju trebuh z nožem. Zival bi skoro poginila, leto je storil neki suroveš nad nekim drugim konjem. — Pogorel je v Bitni vasi g. Stariču skedenj in hlev, gospej Dragan pa hiša in nekaj gospodarskega poslopja. Sumo, da podtika zlobna roka.

Razno.

(Stranje pri Kamniku.)

V nedeljo, dne 7. t. m. so kar prihajale žrtve, druga za drugo, pa nobena vesela. Najprvo smo zaznali, da je eden naših rojakov ustrelil na Jesenicah svojega tovarša. Pri tem popravljamo pisanje nekaterih listov, ki hočejo vedeti, da je bil Bodlaj rojen pri nas. Višegrad v Bosni je njegov rojstni

kraj. — Kmalu za to novico je prišla druga. V noči od sobote na nedeljo so doslej neznanj vlomilci pri nekaterih hišah vlomili in odnesli blaga v večji vrednosti, drugod so pa skušali vlomiti, pa se jim ni posrečilo. — Popoldne so pa zanesli novico, da se je na Planjavi ubil neki turist. V ponedeljek popoldne so ga pripeljali člani reševalne ekspedicije, več del fantje iz naše župnije, v mrtno njico v Stranjah. Kmalu nato so prišli iz Ljubljane žalostni starši, da bi se še poslovili od ljubljene sina. Ali če ga bi tudi videli, bi ga bili težko spoznali: preveč je bil razmesarjen. Od njih smo šele doznali, da je ponesrečeni komaj osemnajstletni Pečar Rudolf iz Zelene jame pri Ljubljani. V torek popoldne ob 4. pa je bil imenovan pokopan ob obilni udeležbi njegovih tovarišev in sosedov iz Zelene jame na pokopališču v Stranjah. S popravljamo spet poročila raznih listov, ki hočejo vedeti, da so imenovanega pokopali že v ponedeljek v Kamniku. Turistom ga priporočamo v opominu in spomin.

Vzoren solski vrt.

(Zužemberk.)

Tukajšnja šola se je oblekla letos v praznično obleko dehtečega cvetja in zelenja. Dolgoleina želja po ogradih se neograjenih parcel okoli šolskega poslopja se je v minulem letu uresničila. Krajevni šolski odbor je po načrtu in pod vodstvom g. upravitelja Fr. Mrvarja obdal ves prostor pred in okoli šole z močno, lepo in vzorno ograjo, kar je stalo s planiranjem kamenitega zemljišča vred nad 30.000 Din. Materijelno pobudo pa je dal k temu bivši ljubljanski oblastni odbor z izdatno podporo v znesku 11.000 Din. Ogromno pa je bilo delo z notranjo ureditvijo vrta in z nasadi vseh neseševilnih cvetic, ki obdajajo šolo že v prvem letu kakor pisani venec, ki je odzvel poslopju uradno enoličnost in ga spremenil v prijazen dom vzgoje in pouka. Cvetice v najrazličnejših barvah silijo skozi vrtno mrežo in nehotе vabijo mladino s ceste k sebi, v šolo in na nanovo zgrajeno otroško igrišče. Da je tudi prijazen Zužemberk s tem vrtom, ki je gotovo eden izmed najlepših šolskih vrtov, na svoji prikupljivosti veliko pridobil, pač ni treba posebej poudariti. Saj stoji šola v sredini trga, na križišču najvažnejših cest, kjer se vrši ves promet krške doline. Krajevni šolski odbor in še posebej g. šolski upravitelj pa sta hujb velikim žrtvam in naporom ob pogledu na tako lep uspeh lahko vesela in ponosna.

Smrtna kosa.

(Podgorje pri Kamniku.)

Umrla je blaga žena Cilka Zumrova po dolgi in mučni bolezni. Ležala je bolna celih 5. mesecev. Previdna je bila štirikrat. Prenašala je muke nad vse potrpežljivo. Stara je bila že 30 let. Zapušča malo 5 letno hčerko. Počivaj v miru!

Prosvetno delo.

(Kamna gorica.)

Kat. prosvetno društvo v Kamni gorici je svojo 30-letnico proslavilo v dneh 23. in 24. avgusta t. l. na zelo slovesen način. Slavnostna akademija se je vršila v soboto 23. avgusta zvečer. Med številnimi pevske in dramske točkami je g. profesor L. Arh nato v krepkih besedah podal zgodovino društva in pozival k nadaljnemu delu. V nedeljo, 24. avgusta so se člani udeležili zahvalne službe božje. Po službi božji se je pred »Domom« vršilo odlikovanje 12 članov 30-letnikov. Popoldne ob 3. uri pa so dijaki z Shakespeare-vo komedijo »Beneški trgovci« dosegli popoln uspeh. Po igri se je razvila res prisrčna prosta zabava.

Občni zbor.

(Senčur pri Kranju.)

Katoliško prosvetno društvo v Senčuru vabi člane in članice na občni zbor, ki se vrši v nedeljo 21. septembra 1930 ob 3. v Ljudskem domu. Med odmori igrajo tamburaši. Pridite v polnem številu, da skupno določimo delo za sezono 1930-31.

Zopet požar.

(Senčur pri Kranju.)

Ogenj, goril so klical ljudje in preplašeni gledali kako uničuje ogenj gospodarska poslopja, krmo in orodje. V torek 9. septembra ob pol 11 dopoldne je pričelo goreti pri posestniku Janezu Bobnarju v Vogljah. Goreti je pričelo na skednju. Ker ni bilo ljudi doma, je pogorelo skoro vse. Vnelo se je tudi pri sosedu Alešu Bobnarju, kjer

ja pogorela tudi dva skednja s krmo in veliko zalogo drv. Le pridnim gasilcem se je zahvaliti, da so požar omejili. Kakor se tuje so požar zaneli otroci.

Pomoč pogorelecem. (Preserje pri Ljubljani.)

Hranilnica in posojilnica v Preserju je prejela od hranilnice in posojilnice v Cerkljah pri pri Krškem za pogorelece velikodušni dar 400 Din, za kar se v imenu pogorelcev javno zahvalimo. Nadležno hranilnice in posojilnice v Preserju.

Novo pokopališče. (Sv Križ pri Moravčah.)

Blagoslov novega pokopališča pri Sv. Križu bo v nedeljo 28. septembra ob 10 uri. Blagoslovili ga bodo prevzvišeni g. škof. K temu resnemu in redkemu obredu ste vabljeni vsi od blizu in daleč. Domačini pa skrbimo, da kolikor mogoče vsi prejmemo pri prvi sv. maši sv. obhajilo, da s tem pokažemo da želimo vsi enkrat na tem novem domu častljivo od mrtvih vstati. — Odbor katoliške akcije.

Slovo. (Moravče.)

Nepričakovano nas je moral zapustiti ter oditi od nas v Zagorje častiti g. kaplan Jerina Ciril. Naša dolžnost je, da se ga v slovo spomnimo tudi s temi vrsticami ter se mu izkreno zahvalimo za njegovo delovanje kod duhovniku in veroučitelju, kakor tudi za njegovo delovanje na prosvetno-društvenem in gospodarskem polju. V kratkem času si je imenovani gospod v svojem službovanju pri nas s svojim pastirivom in družabnostjo pridobil srca prebivalstva moravške doline. Zelo težko ga bomo pogrešali in v hvaležnem spominu ostal bo zapisan v naših srcih. Zelimu mu tudi na novem službenem mestu obilo uspeha pri delovanju v višogradu Gospodovem: upamo, pa vsi in iz srca želimo, da se še kdaj povrne k nam v Moravče.

Iz suhe krajine. (Višnje in Lkerc.)

5. avgusta smo začeli delati nov zvonik. Sedaj bomo naročili dva bronasta zvonova. Pred dvema leti smo prenovili 3 oltarje, glavnega in dva stranska. Vse to smo žrtvovali sv. Jakobu, patronu naše cerkve.

Belokranjski kotiček.

Umor in zločin.

Cela Bela krajina se je razburila, ko je zoznala o nečloveškem nasilstvu na Sodnem vrhu pri Semicu. Kar nenadno se je razglasilo, da so našli tam v neki koči mrtvo 78 letno Heleno lvec in 10 letno deklico iz njenega sorodstva. Komisija, ki si je 5. sept. mesto zločina ogledala in 6. sept. izvršila obdukcijo, je ugotovila, da gre za umor. Ulomljeno okno in rane v kolikor je na razpadlih telesih še mogoče spoznati, pričajo, da gre za nasilen umor. Na deklici pa je bilo opaziti, da je bilo nad njo izvršeno zločinsko nasilstvo. Zločin se je izvršil že pred tremi tedni. Umorjeno ženo so poslednjič videli 26 dni pred odkritim zločinom, močno razpadla telesa pa pričajo, isto. Pri umoru je slo za denar, ker je umorjenka prodala spomladni precej lesa in so storilci sodili, da hrani denar doma. Dne 4. sept. zvečer je prišel oče umorjene deklice gledat, kako da se ne vrne domov v Mirno peč, ko se je šola že pričela. Po nekih dopisih, katere je od gotove osebe dobil je bil že vnaprej opozorjen, da je morda deklica mrtva in ko je prišel se je to izkazalo kot dejstvo. Da niso umora že preje odkrili je od tod, ker je stara žena večkrat zahajala v Mirno peč in zato ni vzbujalo nikake pozornosti, ker je ni bilo nikjer videti. Hišica pa stoji na samem, precej daleč od drugih bivališč, tako da tudi smradu niso zaznali. Sum je padel na dve osebi eno žensko in enega moškega, ki so ju že aretirali in ju pripeljali v Metliko. Moški je kot svoje orodje nesel sekiro, ženska pa kol. Preizkava bo že dognala, če sta prava krivca ali ne.

POSOJILA na posestva preakrhi; ameriške zakeve ureja; dolgove vlerja; svečke drž. papirjev pregleduje, posreduje prodajo; DR. IVAN ČERNE, gospodarska pisarna, Ljubljana, Miklešičeva 6. Cene zmeznice!

n Kat. prosvetno društvo v Boh. Bistrici
otvori letošnjo gledališko sezono z igro »Požigalec«
v nedeljo dne 21. sept. ob treh pop.

Novi kazenski zakon.

(Nadaljevanje.)

Katere so te častne pravice, ki se z obsodbo na tako kazen izgubijo? Zakon jih navaja tri vrste:

1. Pravice do državnih ali do kakršnih-koli drugih javnih služb ali do javnih poklicev. Take javne službe so (poleg državnih) cerkvene, občinske, banovinske itd., bodisi začasne ali trajne. Razen pravico do službe izgubi tudi pravico do penzije. K javnim poklicem spadajo poklici advokatov, zdravnikov, babic, zasebnih učiteljev itd. Moški, ki je izgubil častne pravice, ne sme služiti v vojski, temveč mora plačevati vojnico (je torej nesposoben za vojaka).

2. Pravice do akademskih dostojanstev, odlikovanj in drugih javnih časti (n. pr. častno občanstvo).

3. Pravice glasovati v javnih stvareh, voliti in biti voljen ter izvrševati vse ostale politične pravice.

Oseba, ki je izgubila te pravice, tudi nima pravice biti zaslšana kot priča pod prisego.

Za koliko časa izgubi obojena oseba te pravice? To je odvisno predvsem od vrste glavne kazni. Kdor je obsojen na smrt ali na robijo preko petih let, se obsodi na izgubo teh pravic za vedno. Pri obsodbi do petih let robije pa določi sodišče po svojem preudarku dobo trajanja te izgube, vendar pa ta doba ne sme obsegati manj kot eno leto in ne več kot pet let. Pri obsodbi na zatočenje

31

RAZNO

Zenska na grmadi. Iz Rusije poročajo skoraj dnevno o težkih izgredih hroli komunističnim agitatorjem in uradnim zbirateljem živih s strani razdraženega kmetakega sloja. Samo v samarekem okrožju se je pripetilo v roku dveh mesecev, v avgustu in septembru, 42 terorističnih dejanj. V sela Novem Jukuškinu v aljanovskem okrožju so napadli nezadovoljni elementi članice krajevnega sovjeta Anastazijo Semitovo in jo živo sezgali na grmadi. Bolševiške oblasti so polovile stotilce in jih obsodile na smrt.

Jabolko ne pade daleč od drevesa. Bila je hči trgovca ter kot taka tudi vzgojena. Poročila je nekoga meščana, kateri se je kmalu po poroki z avtom ponarečil. Hči vdova je brzojavila svojim maršem: »Janko daj me ubiti, cestna nezgoda. Izguba krita z zavarovalnico.«

Trikrat slata gostija. Visek zakonskega življenja je doživel to dan zakonski par na Madjarstem. Mož in žena sta ži-

Hector Malot:

Brez doma.

Roman.

Joli-Coeur, ki je čepel na moji torbi, me je od časa do časa prijel za uho in mi obrnil glavo proti sebi. Tedaj se je popraskal po trebuhu; in ta kretnja ni bila manj izrazita kot pogledi psov.

Tudi jaz sam bi bil rad kot oni potožil svojo lakoto, ker tudi sam nisem obedoval. Pa kaj bi pomagalo?

Za mojih enajst soldov ne bi mogli kositi in večerjati, zadovoljili smo se torej z malico, ki nam je morala, ker je v sredi, nadomestiti oba obeda.

Ker je bila gostilna, v kateri smo stanovali in odkoder so nas zapodili, v predmestju Saint-Michel ob cesti v Montpellier, sem seveda šel po tej cesti.

Ker sem tako hitro bežal iz tega mesta, da ne bi zopet srečal policijskega stražnika, nisem imel niti časa pomisliti, kam vodijo poti. Zelel sem le to, da me oddaljijo od Toulouse-a. Vse drugo mi ni bilo mar. Vseeno mi je bilo, kam pridem, saj so povsod zahtevali denar za hrano in ležišče. In še je bila skrb za prenočišče manj važna, ker je bilo ravno toplo vreme in smo torej lahko spali pod milim nebom v sencih grma ali zidu.

Toda hrana?

Mislil, da smo hodili najmanj dve uri, predno sem se upal ustaviti. Ves čas pa so me psi gledali bolj in bolj prošeče, medtem ko me je Joli-Coeur vlekel za uho in se je bolj in bolj praskal po trebuhu. Končno sem mislil, da sem dovolj oddaljen od

Toulouse-a in torej izven nevarnosti, a saj tako daleč, da bi lahko rekel, da bom jutri kupil psom nagobčnike, če bi kdo od mene zahteval. Stopim tedaj k najbližnjemu peku, ki sem ga našel. Stopil sem in zahteval funt in pol kruha.

»Vzemite rajši kar hleb, ki tehta dva funta,« mi je rekla pekovka, za Vašo menažerijo to ne bo preveč. Dobro morate hraniti te uboge živali.«

Brez dvoma dva funta kruha ne bi bilo preveč za nas, ker ne glede na Joli-Coeurja, ki itak ni jedel velikih kosov, je prišlo na vsakega izmed nas le pol funta — a bilo je preveč za moj žep.

Kruh je bil tedaj po pet soldov funt. Če sem tedaj vzel dva funta, bi mi od mojih enajstih soldov ostal le še eden.

Tudi se mi ni zdelo previdno, tako zapravljati, predno nimam zasiguranega jutrišnjega dne. Če sem tedaj kupil le funt in pol kruha, me je to stalo sedem soldov in tri santime, tako da bi mi ostali za jutri trije soldi in dva santima, torej ravno toliko, da ne bi umrl od gladu in bi lahko našli priliko, da kaj zaslužimo.

Hitro sem sam pri sebi napravil ta račun in s kar moči resnim obrazom rekel pekovki, da mi zadostuje funt in pol kruha in jo prosil, naj mi ga ne odreže več.

»Dobro, dobro,« je odgovorila.

In od lepega hleba, ki je tehtal svojih šest funtov in ki bi ga mi lahko vsega snedli, mi je odrezala zahtevani kos, ga položila na tehtnico, katero je še malo potisnila navzdol.

»Dobra vaga je,« pravi. To pa še za ona dva santima.

In vrgla je mojih osem soldov v miznico.

Videl sem ljudi, ki so odklanjali santime, češ, da

izreče sodišče izgubo častnih pravic le za dobo, dokler se prestaja kazni. Pri obsodbi na strogi zapor pa sme sodišče izreči to kazni le tedaj, kadar zakon pri posameznih slučajih to posebej določa, a tedaj ne sme obsegati ta doba manj od enega in več od treh let; dobo trajanja v okviru te zakonito odmerjene dobe določi sodišče.

Poudarim, da se maloletniki v nobenem slučaju ne smejo obsoditi na izgubo častnih pravic; prav tako tudi ne krivci tatvine ali utaje, storjene v rodbini med bližnjimi sorodniki, če spadajo dotični med člane rodbine; več o tem pozneje v posebnem delu.

Častne pravice izgubi obsojenec z dnem, ko postane njegova obsodba pravomočna; od tega dne ne sme niti pridobiti niti izvrševati ali obdržati in se posluževati teh pravic. Čas izgube, na katerega je obsojenec obsojen, pa se šteje od dne, ko je kazni prestana. Če mu je kazni bila odpuščena, od dne, ko mu je bila odpuščena, če pa je zastarala, od dne, ko je zastarala. Storilec je n. pr. obsojen na 4 leta robije in 3 leta častnih pravic; v tem slučaju je dejansko izgubil pravice za 7 let, kajti te so izgubljene tudi za čas, ko obsojenec prestaja kazni. Edino pri kazni zatočenja preneha izguba teh pravic z dnem, ko je kazni prestana, odpuščena ali zastarana.

Zakaj se obsodi storilec na izgubo častnih pravic? Pač radi tega, ker se je s kaznivim dejanjem izkazal nevednega nositi pravice, ki pristojajo le častnim ljudem. Šele, ko je njegov madež opran, se

spet vrnejo oziroma si jih more zopet pridobiti. Kdaj nastopi ta čas? Pri tistih, ki so obsojeni na določeno dobo izgube častnih pravic, nastopi ta čas takoj po preteku te dobe (če je bil storilec obsojen na 3 leta izgube častnih pravic, ko pretečejo tri leta po prestani kazni oziroma prvi dan četrtega leta). Odslej spet sme glasovati v javnih stvareh, voliti in biti voljen ter izvrševati vse ostale politične pravice; ostale časti pa si lahko znova pridobi (n. pr. državno službo itd.); same od sebe te časti ne ožive, temveč oživi le pravica do njih, možnost pridobiti jih. Pri tistih pa, ki so obsojeni na trojno izgubo častnih pravic, pa se same od sebe te pravice oziroma možnost pridobiti si jih nikdar ne povrne. Pač pa more obsojenec za to zaprositi, in sicer že po preteku treh let, odkar je bila kazni prestana (zastarana ali odpuščena). Pogoj za to pa je, da se je v teh treh letih in med časom, ko je prestajal kazni, dobro vedel in da je oškodovancu po možnosti povrnil škodo, povzročeno s kaznivim dejanjem. Zaprošiti pa morejo za to tudi starši, otroci ali soprogi obsojenca.

Izguba javne službe. Ta kazni je bila med drugimi omenjena že med kaznijo izgube častnih pravic. Toda tam se ta kazni (med drugimi) naslanja le na kazni, ki je hujša od strogega zapora — pri kazni strogega ali navadnega zapora pa se ta stranska kazni ne more izreči razen izgube javne oziroma državne službe, če jo storilec baš ima. Pa tudi tu se mora glavna kazni glasiti vsaj na 6 mesecev strogega ali 12 mesecev navadnega zapora

— pri manjši kazni ali pri denarni kazni se ta stranska kazni ne more izreči. Vendar sme sodišče tudi pri manjši dobi kazni strogega zapora izreči izgubo javne oziroma državne službe, če spozna, da se je storilec s kaznivim dejanjem izkazal nevednega take službe.

Prisilna objava obsodbe. Med stranske kazni štejejo tudi prisilno objavo obsodbe. Pri nekaterih kaznivih dejanjih sme namreč sodišče obsoditi obsojenca poleg glavne kazni še na to, da se obsodba ob obsojenčevih stroških objavi. Tako n. pr. lahko klevetniku, ki izjavi pred sodiščem, da ni resnica, kar je izrekel in kleveto preklile, kazni po svojni oceni omili, obenem pa odredi, da se obsodba ob klevetnikovih stroških objavi.

Študent s kmetov piše tovarišu v mestu.

Peto pismo. Delač, na Magdalenino 192...

(Dalje.)

Pa pride mimo sosed in se ustavi na bližnjem travniku.

»Bog daj dobro jutro! Da se kaj, da?«

»Bog daj, Bog! Tako, po malo, že gre! Samo hvala Bogu, da se je vreme uredilo in da bi kaj dolgo tako ostalo!«

»E, mislim, da bo. Dregda so rekli, da kadar gre mesec gori, da bo i vreme lepo, a ravno predčerašnjim je bil mlaj. Nekako bo, bo že Bog dal!«

Oglasi se brus na drugem koncu in na tretjem — kmalu je vse živo ko škrjanč-

ne vedo, kaj z njimi početi. Jaz jih ne bi zavrnil, toda nisem se upal jih zahtevati in odšel sem molče in sem tesno stiskal kruh k sebi.

Psi so veselo skakali okoli mene in Joli-Coeur me je kriče vlekel za lase.

Nismo šli daleč.

Pri prvem drevesu ob potu sem položil harfo, jo prislonil na deblo, sam pa sem se zleknil na travo. Psi so se mi vsedli nasproti, v sredo Capi, na eni strani Dolce na drugi Zerbino. Joli-Coeur, ki ni bil utrujen, pa je stal, da bi laže kradel njemu namenjene kose.

Kočljiva zadeva je bila razdelitev tega kruha. Razdelil sem ga na pet kar najbolj enakih kosov, katere sem razrezal v male kose, da ne bi šlo kaj v izgubo. Po vrsti je svak dobil svoj kos kot pri vokaljih.

Ker je Joli-Coeur rabil najmanj hrane izmed nas, je bil na najboljšem, ker po tem obedu ni bil več lačen, dočim smo mi bili še vsi gladni. Od njegovega dela sem vzel tri kose in sem jih spravil v torbo, da jih pozneje dam psom. Zadnje štiri koščke pa smo pojedli za posladek.

Ta pojedina sicer ni vzbudila zgovornosti vendar se mi je zdel trenotek primeren, da porečem svojim tovarišem nekaj besed. Seveda sem se imel za njihovega poglavarja, toda toliko se vendar nisem čutil nad njimi vzvišenega, da jim ne bi moral razložiti žalostnih okoliščin, v katerih smo ravno bili.

Capi je brezdvomno uganil moj namen, ker je nepremično upiral vame svoje velike, razumne in ljubeznive oči.

»Da, da, Capi moj, prijatelj, da prijatelji moji, Dolce, Zerbino in Joli-Coeur, da dragi moji tovariši, žalostno novico Vam moram sporočiti: Ločeni smo od gospodarja za dva meseca.«

»Uvavle je zalajal Capi.

»To je prav žalostno i zanj i za nas. On nas je preživljal in v njegovi odsotnosti lahko pridemo v strašen položaj, saj nimamo denarja.«

Zadnje besedo je Capi prav dobro razumel; vzdignil se je na zadnjih nogah in jel hoditi naokolu, kot da pobira denar od slavnega občinstva.

»Ti želiš, da dajemo predstave,« sem nadaljeval, »to je brezdvomno dober nasvet, toda ali bomo kaj zaslužili? in to je vendar glavno. Če se nam ne posreči, bo treba stisniti pasove, ker rečem Vam, da imamo v celem le še tri solde premoženja. V takih razmerah upam, da boste razumeli težaven položaj in da mi ne boste nagajali, marveč boste naši družbi posvetili vse svoje zmožnosti. Prosim vas torej pokorščine, zmernosti in poguma. Strnimo se in zaupajte meni kot zaupam jaz vam.«

Nočem trditi, da so moji tovariši razumeli vse lepote mojega govora, toda gotovo so razumeli njegovo glavno misel. Iz odsotnosti našega gospodarja so spoznali, da se je pripetilo nekaj resnega in so od mene pričakovali pojasnila. Če tedaj tudi niso vsega razumeli, kar sem jim rekel, so bili vendar zadovoljni z mojim postopanjem do njih, kar so mi izkazali s svojo pozornostjo.

Če govorim o pozornosti, pri tem mislim, le na pse, ker Joli-Coeurju je bilo nemogoče vztrajno ostati pri isti stvari. Od začetka mojega govora me je še poslušal in je izražal svoje zanimanje kar najživahneje, toda po dvajseti besedi je skočil na drevo, ki nas je s svojim listjem obsenčilo in se je veselo zibal ter skakal od veje do veje. Če bi mi Capi storil tako krivico, bi bil gotovo užaljen. Toda Joli-Coeur me z ničemer ni mogel presenetiti. Bil je lahkomišljena, puhla glava. Sicer pa je bilo naravno, da se je hotel malo pozabavati.

vele skupaj 147 let v najbolj srečnem zakonu in bi bila skoraj lahko obhajala tretje zlato poroko. Oba starca sta umrla istega dne. Jubilat je dosegel starost 172 let, njegova žena 164. Njun 116 let stari sin je jokal ob njunem grobu.

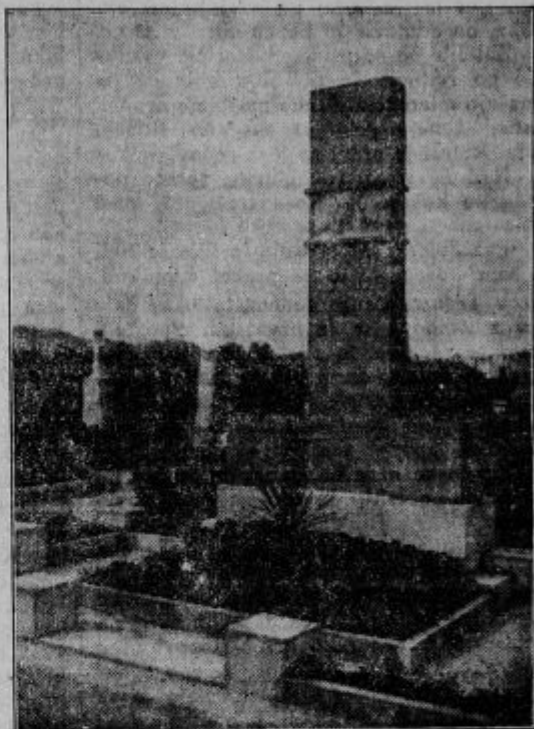
Najboljši dokaz. Fotograf: »Smeje se, da bo fotografija lepša.« »Se na misel mi ne pride. To fotografijo moram poslati ženi na počitnice in če bo videla, da se smejem, bo mislila, da se dobro zabavam in takoj jo bom imel zopet na vratu.«

Sprememba imena. V Pekingu so stare ulice z lepimi imeni: ulica kravjega želodca, ulice norčnice, bratova čreva itd. Prebivalci ulic s takimi klišajsko zvenečimi imeni so vložili prošnjo za spremembo uličnih napisov.

Zanimiv igralec. Da se že konje ali osle uporabiti kot igralce na odru, to se je že zgodilo, da pa bi kar celo lokomotivo speljali na oder, tega pa še nisimo videli. Pač pa so imeli priliko to videti v mestu Kremeningu v Ukrajini pri igri »Gnjovc«. Toda pri prvi predstavi so z novim igralcem še nemeli smolo. Lokomotivo so srečno spravili na oder, toda potem je zavnila v

Slika levo kaže spomenik rodbine dr. Avseca-Simončiča, desno pa rodbine trgovca J. Zupančiča. Spomenike izvršuje v najlepšem modernem slogu znano podjetje Franjo Kunovar, zato Vam ga najtoj leje priporočamo. Pri njem dobite vedno nove osnutke in skice kot za kipe, reliefe, javne in nagrobne spomenike, grobnice, kapele za cerkvena dela itd. Na skladišču pa si lahko izberete spomenike od najbolj prostega do bogato izdelanega. Kiparska dela izvršena od akad. kiparja, ostala pa lepo izdelana. Ker podjetje stremi za tem, da bi izotovilo še kaj lepih del, bi prosili č. č. duhovščino, da podjetje občanom na topleje priporoča; enako opozarjamo zlasti somišljenike z deže e, da se obrnete nanj, kjer dobite lepe spomenike po konkurenčni ceni. Toraj ako nameravate še letošnje leto nabaviti spomenik ter da bude pravočasno pripravljen obrnite se tako j na prvo domače

KAMNOSEŠKO IN KIPARSKO PODJETJE FRANJO KUNOVAR POKOPALIŠČE, SV. KRIŽ - LJUBLJANA

32

šepetalčevu kočico, jo zmecakala, reveža šepetalca pa do smrti povozila.

Cepljenje proti tuberkulozi. Rumunski zdravnik prof. Cantacuzene je imel v Francoski medicinski akademiji predavanje o izrednih uspehih, ki jih je dosegel s svojim serumom proti tuberkulozi na otrocih. Cepil je 17.535 otrok s tem serumom, med njimi je bilo 1005 jetičnih. Uspeh je bil ta, da je umrljivost padla za več nego 50%. — Prof. Cantacuzene priporoča, naj bi to varnostno cepjenje uvedli obligatorično po vsej Evropi. Njegove izkušnje so potrdili rezultati tudi po drugih deželah, kjer so cepili z novim serumom že nad 100 tisoč otrok, zlasti pa na Francoskem.

Gorenjska. Tujec, ki se je peljal s kamniškim vlakom, je vprašal sopotnika, koliko je ura. — »Ne vem,« mu je odignil. »Na tem vlakcu vam ni treba gledati na uro.« — »Kam pa naj gledam?« — »Na pratikole«

A tako! Olga: »Kdaj si pa prav spoznala svojega moža?« — Tončka: »Ko se mi je kosilo prvič pokvarilo.«

Priznavam, da bi bil rad storil kot on in da bi se z veseljem šel gugat, toda važnost in dostojanstvo mojega položaja mi take zabave nista dopuščala.

Po kratkem počitku sem dal znamenje za odhod: zaslužiti smo morali prenočišče, vsaj pa zajutrek. Verjetno je bilo, da prenočimo zunaj, da kaj prihranimo.

Po enourni hoji smo zagledali vas, ki se mi je zdela pripravna za naš načrt.

Od daleč je bila videti precej revna in torej nisimo imeli izgledov na bogat zaslužek, toda to me ni preplašilo. Saj nisem želel velikega dobička in manjša je vas sem si mislil, manjša je tudi verjetnost, da srečamo stražnika.

Opravil sem torej svoje igralce in vstopili smo v vas v kar najlepšem redu. Žal nam je manjkala Vitalisova piščalka, a tudi njegova kot pri vojaškem kapelniku postavna zunanost, ki je privlačevala poglede nase. Nisem imel njegove velike postave in izrazite glave. Nasprotno, bil sem majhen in prav droban in iz obraza se mi je prej čital nemir kot pa ponos.

Med potjo sem gledal na desno in levo, da vidim, kakšen vtis delamo na vaščane. Bil je pač dvomljiv, ker so nas komaj pogledali, potem pa so kar sklonili glave in nihče nam ni sledil.

Ko smo prišli na majhen trg, ki je imel v sredi od platan obsenčen vodnjak, sem prijel za harfo in pričel igrati valček. Melodija je bila vesela in prsti so bili gibčni, toda srce je bilo žalostno in čutil sem težko breme na svojih ramenih. Ukazal sem Zerbini in Dolce-i naj plešeta. Takoj sta poslušala in se pričela vrteti.

Toda nikomur ni prišlo na misel, da bi nas gle-

dal in vendar sem videl na pragih ženske, ki so pletle in se pogovarjale.

Igral sem naprej, Zerbino in Dolce sta tudi plesala naprej.

Morda se bo le kdo odločil, da pristopi. Če bi prišel le eden, bi prišel tudi drugi in deset in dvajset drugih bi prišlo.

Toda zaman sem igral in zaman sta plesala Zerbino in Dolce. Ljudje so ostali doma, niti ozrli se niso na nas.

Bilo je obupno.

Vendar nisem še obupal, pričel sem igrati na vso moč in toliko, da mi strune na harfi niso počile.

Tedaj je majhen otročiček, tako majhen mislim, da je začel šele hoditi, zapustil prag svoje hiše in prišel proti nam.

Brez dvoma bo prišla mati za njim in za njo bo prišla kaka prijateljica, imeli bomo paslušalstvo in torej tudi zaslužek.

Igral sem bolj potihoma, da se otrok ne bi prestrašil, ampak da bi se približal.

Z iztegnjenimi rokami je kobacal proti nam.

Prihajal je, bližal se je. Še nekaj korakov in bo čisto pri nas.

Presenečena, da ne čuti otroka poleg sebe, je mati dvignila glavo.

Takoj ga je zagledala. Mesto pa, da bi prišla za njim, kot sem upal, ga je le poklicala in pokorno se je otrok vrnil k njej.

Morda, da ti ljudje ne ljubijo plesa. Po vsem tem je bilo kaj takega mogoče.

Ukazal sem torej Zerbini in Dolce-i naj ležeta, in sem pričel peti svojo popevko. Morda še nikdar je nisem pel s tako vnemo.

kov spomladi. Jagrovi imajo kosce na Prigraji. Pet jih je. Zdaj pa zdaj kateri zavriska, da odmeva po Lazcu notri v Krajc.

Zbudile so se ptice. Pastarice skakljajo po redovih in pobirajo kobilice pa odnašajo mladim. Mimo pripojejo zvonce, pastirji ženejo past in zaspano gledajo fanta, kateri je odbil že več redov.

Nad Završjem rdeči nebo, solnce pogleda po košenicah. Rosa zamigota, kose zableste.

Par delcev je že padlo in kjer je tudi en sam kosec, se je že precej odmaknil.

V Trgu zabranja sedem, takoj se čuje tudi z Zdihova in iz hrvatskih Podsten. Kosci se začudijo in obstanejo sredi reda. Človek bi mislil, da je komaj šest. Tri ure in pol že pada trava. Vendar brez pomisleka obrišejo kose, se odkrijejo in prekrizajo. Gospodar vzdihne, si obriše znojno čelo in se ozre na nebo, če se kje ne vzdigujejo oblaki, ki bi zagrnili toplo solnce.

Kmalu začnejo prihajati gospodinje z zajutrekom (mi mu pravimo »kosilo«). V lončku nese mleko ali kavo, v robčku žgance ali kruh. Jagrova dekla je prinesla v kosarju. Seveda, ko imajo kosce! Med zajutrekom se mož pogovori z ženo o nadaljnjem delu, kosci urno zajemajo in se glasno šalijo, delajo dovtype, zbadajo drug drugega in se hrepetajo.

Žene odhajajo, možje vstanejo, si napolijo cigaretnje in kosa poje dalje.

— Ji-Ji-ji-jihihih! jekne z rtička in se lomi proti jesenu in po stehničkem bukovju.

Solnce pleza više, zdi se, da prihaja bliže, ker čedalje bolj greje. Klobuki zlete z glav, lasje so že potni in tudi po licu že spolzi kaka sraga.

— Danes bo še grelo! meni prvi.

— Naj da, naj! Hvala Bogu, se bomo vsaj segreli! Ko bi bilo zmerom tako solnce, bi bilo danes precej drugače.

Rosa kopni, košnja postaja porednejša. Tudi klep se je že skoraj izbrusil. Ta in oni odpaše osovnik, ga zapiči v zemljo in si poišče senco, da natolče uporno koso. (Povedati Ti moram zopet, da pri nas klepljejo vsi tako, da ležijo pri klepanju, ne kakor drugod, kjer sem videl, da sede klepljejo.)

Sprajcarski vrt je že do polovice obljan. To je naša solčna ura, ki nas ne vara dosti, da — le solnce sijel Pastir pride iztresetat. S seboj prinese očetu nadojužnik: kos kruha pa luka ali čebulčka in v papirju soli, da se začini luk. Boren je tak nadojužnik, pa si misli, da ni zmerom enak; včasih je tudi kak kos špeha, za beljen krompir ali krompirjevi žganci s cifraci — ali pa celo »jurček«! Veš kaj je »juri« ali »jurček«? Nič drugega ko — ocvrta jajca. Zapomni si! Da ne pozabim še mošta, ki se pije za nadojužnik; okus

Kuoniem sadje

vseh vrst in vsake množine
za žganjekuho

Ponudbe z navedbo cene in časa dobave:

Destilacija „Triglav“

Preserje pri Ljubljani

ima dosti dober, samo človeka preveč »vrže v mrtvost« — tako pravijo in se šalijo, da po vsej Prigraji diši že po samem luku ali čebuli. Naj bo, povsod mora po nečem dišati!

Proti poldnevu je košnja že vsa pasja. Rose nič — dokler je rosa, reže sama kosa, poje narodna modrost — solnce pali, da si ves moker. Na koso se je nabralo za prst »vršana« (Ribničan pravi te koščevi nadlegi »urh«), da jo moraš venomer močiti s »peračico«, sicer noče niti plaziti. Trava se ti samo pavsa in skube, da človeka kar jeza poграbi. Posebno na »rudini«, kjer kosa pravi samo: čehl! čehl! čehl!, pogladi in oblizne travo pa pušča za seboj polno brazd. Pa te sakraljucke krtine, kaj jih je! Sama krtina, kamor se obrneš! Seveda, črvov je dosti, zemlja je tudi mehka in razmočena, pa ta nesnažni krt vse prevzdigne in zasmeti. Desetkrat zamahneš, pa je vsa kosa priguļjena. Vedno moraš samo brusiti in brusiti!

K sreči pa traja to samo nekaj ur, kmalu se zopet oglasi trški zvon, ki ga je kosec že bolj venel kakor zjutraj. Še nekajkrat nabrusi koso, pa ga pride že kdo zvat, naj gre domov. Kajpak si ne da dvakrat reči, pobere svojo ropotijo in jo mahne proti domu. Tudi težaki gredo s košenic, ker se pri nas navadno južina v hiši in se malo poleži do kake četrt ure, ko se solnce nagne in se spet laže kosi.

Hranilnica na Jesenkah

v župnišču najvarnejše hrani

Vaš denar

Uraduje vsak delavnik od 8.—12. in 14.—17.,
v nedeljo od 15.—17. ure.

Drugi dan gre prav tako in potem tako dolgo, dokler ni vse pokošeno in pospravljeno. Spravljanje pa je pri nas malo težavnejše, ker imamo košenice pod vasjo in moramo vse voziti ali pa nositi kilometer daleč. Starnina je huda, poti pa slabi, ker jih je izpralo in izgledalo deževje, da so samo ostre skale in grebeni, da si če uboga živina vse parklje razklati in odreti. Le kdor ima stare vole, lahko kaj več naloži (pregovor pravi, da brez starega vola ne gre voz iz dola), drugi pa mora nositi po trideset štirideset kil težke mreže, za vrat se mu drobijo in sipljejo mrvice, po obrazu mu lijejo curki pekočega znoja... Dragi, kar predstavljaš si, kako klecajo kolena in se srajca oprijemlje života! Doma v skednju pa spet tak prah, ki peče in žiglja po grlu, da komaj dihaš! Seno tlačiti res ni ne prijetno ne zdravo delo, vendar kmalu mine in človek je zopet na svežem zraku. Vse se prenese in z veseljem potrpi — saj smo ustvarjeni za delo in trpljenje na tem svetu — in človek je zvečer prav zadovoljen, ko se usede po večerji na klopčici in se sosedje pogovoré, ker podnevi je bil vsak zatopljen v svoje delo in ni časa za pomenke. S travnikov diši sparjena trava, po lokah pojejo krikci (murni), kresnice bliskajo po vrtovih, v višavah se užigajo zvezde, vsa vas pa mirno spi in počiva, da si osveži moči za delo drugega dne...

Javna zalivala!

Vsem posestnikom Moravške župnije se za darovani les najtopleje zahvaljujem. Ravno tako se Vam zahvaljujem za izkazano zaupanje pri svoji obrti in se Vam še nadalje priporočam. Obenem Vam sporočam, da se bom v par tednih preselil v svojo novo hišo in da razprodajam zalogo manufakturnega blaga za nabavno ceno.

Franc Bernik, krojač, Moravče.

Klobuke jesenske novosti v različnih modnih oblikah in barvah, ter tudi razne športne klobuke in čepice nudi v veliki izbiri raznih kakovosti specialna trgovina klobukov

Mirko Bogataj (prej Pok)

Ljubljana, Stari trg 14

Sprejemajo se popravila

Cene zmerne! Solidna poštežba!

ZAHVALA! Udeleženci zadnjega krojnega tečaja se vodstvu Zasebnega krojnega učilišča, Ljubljana, Stari trg 19, najlepše zahvaljujemo za dober, preizkušen kroj in zavod vsakemu priporočamo. Josipina Javoršček, Matić Ivan.

Dražba nepremičnin

Dne 27. septembra 1930 ob 15 bo na Hujah št. 19, poleg Kranja, prostovoljna sodna dražba nepremičnin: — 1. Vl. št. 33, kat. obč. Hujše, t. j. hiša št. 19 na Hujah z dvoriščem in vrtom, cenjeno na 37.000 Din. — 2. Vlož. št. 44, kat. obč. Hujše, t. j. njiva in travnik, parc. št. 51, v izmeri 69 a 42 m², cenjeno na 28.500 Din.

Kot najnižji ponudek je določena cenilna vrednost. — Ostali pogoji so na vpogled pri podpisnem sodišču.

Okrajno sodišče v Kranju, odd. I.

dne 11. septembra 1930.

Razglas

Okrajna Kmetška zveza — srez Novo mesto

ima občni zbor

v ponedeljek 22. septembra 1930 ob 9 dopoldne v Rokodelskem domu v Novem mestu.

Dnevni red:

1. Citanje zapisnika.
2. Sprememba pravil.
3. Volitev odbora.
4. Razgovor o aktualnih gospod. zadevah
5. Slučajnosti.

Fr. Brulc s. r., načelnik.

ZENITNA PONUDBA. Priženiti se želim k slovenskemu katoliškemu dekletu ali vdovi z enim otrokom v starosti 20 do 40 let, na kmetijo, trgovino ali gostilno v Sloveniji. Star sem 40 let, srednje postave ter imam nad 70.000 Din gotovine in bivam v Čikagi, Sev. Amerika. Resne ponudbe s sliko na upravo »Domoljuba« št. 10.609.

Čitajte!

in se prepričajte pred nakupom Vaših potrebščin, da je najboljši nakup za zimske ženske in moške obleke pri

„Češniku“, Ljubljana

Lingarjeva, Stritarjeva ulica

Poštenost mojega podjetja je obče znana

+ **Tolažba.** Župnik in zdravnik sta stala pred hišo v živem pomenku. Mimo pride žena, ki je pred tednom pokopala svojega moža. Župnik jo ustavi: »Kako je, mati, sočuvstvujem, upam, da ste se že potolažili?« — Vdova: »Bridko je, gospod župnik, zelo bridko, edino to me tolaži, da je Luka tako srečno in lahko končal!« — Tu pa poseže vmes gospod zdravnik in

reče: »Čujte, mati, to pa se imate zahvaliti mojim zdravilom!«

+ **Nekdo je imel papagaja,** ki je imel navado, da se je pred vsakim tujcem priklonil in vpraša: »Vi želite?« — Papiga je ušla iz kletke in se potikala po okolici. Na drevesu sedečo jo zagleda profesor, prištavi lestvo do ptiča, da bi si ga prilastil. Ko seže z roko po papigi, se ta prikloni in

vpraša: »Kaj želite?« Profesor se je tako prestrašil, da je pustil papagaja in se opravičil: »Oprostite, jaz sem mislil, da ste vi ptič!«

Novе knjige.

Zbirko potopisov in zgodovinskih orisov velikih mož človeštva, ki jo je zamislila Misijonska pisarna v Ljubljani, smo že omenili. Prvi zvezek: V bajno deželo Cipangu si je pridobil mnogo prijateljev, ker je na 32 straneh prikazal vsega Kolumba, njegovo vero v Boga in v zmago, njegove napore in končno vso nehalnost, ki je bil velik odkritelj Amerike deležen od španskega dvora in tudi od sveta. — Drugi zvezek: V deželo krvavih malikov je pravkar išel. Kdor hoče spoznati nekdanjo Mehiko in nečuvne navade tamšnjih prebivalcev malikovalcev, ki so malikom žrtvovali ljudi, kdor hoče spoznati zasluge Korteza, odkritelja in osvoboditelja Mehike ter duhovnikov, ki so zanesli v Mehiko znamenje križa in ljubezni, naj seže po tej knjižici. Stane samo 2 Din, z zemljevidom 2,50 Din. — Tabu je za današnji čas prekoristna knjižna izdaja. Naj je ni hiše, ki bi ne imela in ki bi ne naročila Tabu. Vsak zvezek stane samo 2 Din. Naroča se: Misijonska pisarna, Ljubljana, Semeniška ulica 2.

p **Važno za rudarje,** ki so bili v Nemčiji. Bratovska skladnica pri vpokojitvi posameznega prijavi na glav. brat. skladnico tudi podatke, kje je že kot kopač služil. Kdor je bil v Nemčiji, se mora tudi to zabeležiti. Gotovo je, da dobe pokojnino izplačano tudi vsi oni, ki so čez 10 ali več let služili v Nemčiji, ki pa do sedaj še od tam pokojnine niso prejeli. Stvar je vredna, da se zasleduje.

Mali oglasnik

Vaša drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Učenci za čevljarstvo sprejme Janez Kokalj, čevljar v Poljanah nad Skofjo Loko. Oskrba pri moštru.

Sprejme se prileten mož, ki ima veselje do živine ter za lažja domača dela. — Plača po dogovoru. Služba večletna. Glavni pogoj: veren in trezen. — Ponudbe pod »Zvešč« št. 10145 na upravo Domoljuba.

Mizararskega vajenca dobro vzgojenega, moralno in versko, takoj sprejemem. Henrik Bitten, mizarstvo, Vižmarje, št. Vid nad Lj.

Kmečki mlin iščem v najem. Ponudbe na upravo lista pod šifro: »Mlin št. 10.600«

Pekovskega vajenca z vso oskrbo sprejme Praprotnik Tone, Jesonice, Gorenjsko.

250 Din na dan zaslužite v Vašem okraju. Pišite tovarni Person, Ljubljana, Poštni predal 307. — Znamko za odgovor!

Pekovskega vajenca sprejme takoj pekarna Dočenc Pavel, Domžale

Prodajam kravo simodolko, domače raje, čez 700 kg težko, ki bo v kratkem četrtič telela in KUPIM VOZ, tudi zapravljivček, nov ali malo rabljen. Franc Velkavrh, Savlje 28, p. Ježica.

Mesarskega vajenca močnega, poštenih staršev sprejemem takoj. — Andrej Zorman, mesar v Benčurju pri Kranju.

Čevljarkega vajenca z vso oskrbo hiši sprejme Ivan Ahlin, čevlj. mojster, Grosuplje 48.

Mizararskega vajenca z vso oskrbo v hiši sprejme Jamnik Jože, mizar, Skofja Loka.

Čevljarkega vajenca poštenih staršev, išče: Zakrajšek, čevljarstvo, Velike Lašče 67.

Hišo v amerškem slogu na Čelevcu št. 24, pošta Smarjeta pri Novem mestu ugodno prodam. Poleg hiše: svinjaki, hlev, vodnjak, čebelnjak, nekaj zemlje. Ciril Metelko.

Sprejem vajenca za čevljarstvo obrt. Vsa oskrba v hiši. Jernej Kurent, Črnuče pri Ljubljani.

Kovačija (vozovna in podkovna) na prometnem kraju, se vsled smrti odda v najem. Naslov v upravnistvu Domoljuba pod št. 10.661.

Dehtico pošteno, snažno od 14 let naprej iščem za pomoč v gospodinjstvu. Naslov pove uprava »Domoljuba« pod št. 10467.

Za vajenca ključavnice ali mesarskega se odda 17 letni fant poštenih kmečkih staršev. — Ponudbe pod »Priden št. 10652« na upravo Domoljuba.

Čevljarkega vajenca sprejme takoj Logar Anton, Dalmatinova ul. št. 7, Ljubljana.

Dehtico od 12—14 let staro sprejem k otrokom. Naslov pove uprava »Domoljuba« pod št. 10651.

Dehtico pošteno, zdravo in močno, ki ima veselje tudi za vrt, išče župnišče na Gorenjskem. Nastop s 1. oktobrom. Ponudbe z natančnimi podatki naj se pošljejo na upravo Domoljuba št. 9792.

All se hočete temeljito osvoboditi protina, REVMAZMA?

Revmatizem je grozovita, zelo razširjena bolezen, ki ne prizanaša ne revnemu ne bogatemu, svoje žrtve išče v borni koči pa tudi v palačah. Zelo mnogotere so oblike, ki se v njih pojavlja ta bolezen, in prav pogosto niso boli, ki jim dajemo vsa druga imena, nič drugega kot **revmatizem**.

Sedaj so bolečine v udih in sklepih, sedaj zopet otkli udje, shilučene roke in noge, irganje, zbadanje po raznih delih telesa, da celo slabe oči so prav pogosto posledice revmatičnih in protinskih boli. Kakor pa je raznolika podoba, ki jo nudi ta bolezen, tako mnogostanska so vsa mogoča in nemogoča sredstva, zdravila, mešanice in mazila, ki se priporočajo trpečemu človeštvu. Največji del med njimi ne more prav nič pomagati, kvečjemu prinese polajšanje za kratko dobo. Kar vam tu priporočamo, je neškodljivo zdravljenje s pitjem studenčnice, ki je **pomagalo** že mnogim bolnikom.

Naše zdravljenje je izborno in učinkuje naglo. Da si pridobimo prijateljev, smo se odločili, da bomo vsakomur, ki nam piše, poslali **popolnoma zastonj** našo zanimivo, zelo poučno brošuro. Kogar torej mušijo bolečine, kdor se hoče na nage način temeljito osvoboditi svojih bolezni brez vsake nevarnosti, naj piše še danes!

August Märzke, Berlin - Wilmersdorf

Bruchsalerstrasse 5.

Abteilung 17.

Samo 115 Din
črni ševret čevlji!

Samo 154 Din
črni boka čevlji!

Samo 235 Din
modno barvašti čevlji!

Razpošilja

Trgovski dom

Stermeckl, Cella št. 19

Neodgovarjajoče se zamenja ali vrne denar.

Novi veliki ilustrirani cenik z več tisoč slikami se pošlje vsakemu zastonj.

Prikrojevalni tečaj

Krojnega učilišča, Ljubljana, Stari trg 19. Pričetek začetkom oktobra. Revnejšim znižano. Rekomandacija služb. Izdélava krojev. Prodaja žurnalov.

L. Mikuž

Ljubljana, Mestni trg 15

Na malo **Dežniki** Na veliko

Ustanovljeno 1839 Telefon 2282

Kovačiji

Najboljši trdi in mehki koks in kovaški premog vam nudi Družba Mirja, Ljubljana

Dančičeva 44. Telefon 2090

GRATIS IN FRANKO!

ZAHTEVAJTE CENIK

GRATIS IN FRANKO!

Ure za dečke od Din 44.— naprej.

H. SUTTNER - LJUBLJANA 1PRESERNOVA ULICA 4 — POLEG FRANCISKANSKE CERKVE —
NAJVEČJA ZALOGA UR, ZLATNINE IN SREBRNINE. — LASTNA
TOVARNA UR V SVICIZaprte ure, srebrne od Din 152.— naprej.
14 karat zlato od Din 296.— naprej.Srebrne vratne verižice (Collier) od
Din 30.— naprej
Zlate vratne verižice (Collier) od
Din 85.— naprej**BRINJE in FIGE**

ima zopet na zalogi

Fran Pogačnik, Ljubljana — Dunajska cesta 36.

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače šivalni je
brezdvomno**MASTIN**ki pospešuje rast, odebelitev in omastitev domače,
posebno kladne živine. Jasen dokaz neprecenljive
vrednosti Mastina so brezštevila zahvalna pismal
Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din. LEKARNA
TRNKOCZY (zrav. rotovža), Ljubljana, Mestni trg 4.+ Dober odgovor. Hlapec je ustrelil
sosedovega psa. Sosed ga toži. Na sodni-
kovo vprašanje, zakaj ga je ustrelil, odvrne
hlapec: »Vgrizniti me je hotel, jaz sem se
pa branil in ga ubil.« »Te ga bi ne smeli
storiti,« pravi sodnik. »Ti bi moral puško
obrniti in se braniti s kopitom.« — Hlapec:
»To bi bil tudi storil, ko bi se bil obrnil
tudi pes ter me hotel ugrizniti z repom, ne
pa z ostrimi zobmi.«Edino najboljši šivalni stroji in pletilni švic.
"Dubied" stroji ter kolesa

za rodbino, obrti in industrijo so le

Jos. Petelinca

Gritzner, Adler

Najnižje cene! Tudi na obroke!

Ljubljanablizu Prošernovega spomenika.
Pouk v vezanju brezplačno.

Večletna garancija.

V vsako hišo »Domoljuba«!

Tudi takratko ni solnca, Vam bo pranje izredno
olajšano, ako boste za to uporabili
pravo terpentinovno milo**Usnje**Svoje bogate zalogo priporoča za
jesen in zimsko

J. Lavrič, Št. Vid pri Stični

Kupuje surove kože in sprejema
isto tudi v stroj**SODE in KADI**vseh velikosti po najnižji ceni ima vedno v za-
logi FRAN REPIC, sodar, Ljubljana, Trnovo. —
Kmetovalcem izdelujem iz lastno pripeljanega lesa.**TRAVERZE**Vseh profilov dobite lakoj pri tvrdki Fr. Stupica,
železnina, Ljubljana, Gosposvetska cesta šte. 1.**Semensko pšenico**

ima oddati ali zamenjati za domačo

Fran Pogačnik, Ljubljana — Dunajska cesta 36.

+ Na veke, amen! V nekem deškem
zavodu je bila navada, da je dečke hodil
vsako jutro buditi sluga s pozdravom: »Hva-
ljen Jezus« in dečki so morali odgovoriti
»Na veke amen!« — Nekoč pa je eden za-
spal in ko ga pride sluga drugič buditi, se
zadere nad njim: »No, kako dolgo boš pa
ti spal?« — Deček, ki se je ravno zbudil,
naglo odgovori: »Na veke, amen!«**PREKLIC.**Nežika Rakovc, šivilja, Sp. Duplje 42, obžalu-
jem, ker sem govorila 29. avgusta t. l. o Francu
šparovcu, mizarju iz Sp. Dupelj 2, da ima z neko
žensko nezakonskega otroka, ker to ni res. —
Sp. Duplje, 9. septembra 1930. Nežika Rakovc.Naročite »Slovenca« na ogled!
Naslov: Ljubljana, Jugoslo-
vanska tiskarna.**Zadružna Gospodarska banka d. d.**

V LJUBLJANI (Miklošičeva cesta 10)

BRZOJAVNI NASLOV: GOSPOBANKA. TELEFON ŠTEV. 2057, 2470, 2979.

VLOGE NAD DIN 480.000.—

PODRUŽNICE:

BLED
KOČEVJE
NOVI SADCELJE
KRANJ
SOMBOR
ŠIBENIKDJAKOVO
MARIBOR
SPLITKupuje in prodaja VALUTE, ČEJE,
DEVIZE, VREDNOSTNE PAPIRJE,
Safes - deposits. — Prodaja srečk.Sprajema VLOGE — daje KREDITE,
eskomptira MENICE - Nakazila - akre-
ditivi — Borzna naročila.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.